Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsienuose $9.00
Brooklyne $8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 95 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Balandžio-April 22, 1948 ★ ★ ★ Metai XXXVIII. Dienraščio XXX.

Krislai

Lietuviai ir Rinkimai.
Pažangioji Buržuazija.
Politika be Stebūklų.
Jonas Kalvelis.
Gegužės Pirmoji Šiemet.
Rašo A. BIMBA

Gerai, kad susiorganizavo nacionalis lietuvių Wallace for President Komitetas. Gerai, kad susiorganizavo anksti.

Dabar visų pažangiųjų lietuvių darbas ruoštis šio rudens prezidentiniams rinkimams. Reikia apie tai galvoti ir visas progas išnaudoti darbui. Tokios progos pasitaiko tik vieną sykį į keturis metus.

★ ★ ★

Trečiosios partijos rinkiminė kampanija vystosi labai gražiai. Wallace-Taylor pritarimo susilaukiama iš įvairių luomų žmonių.

Tai labai aiškiai įrodė pereitą pirmadienį N. Y. suruošta vakarienė. Kas norėjo pavalgyti ir prie stalo pasėdėti, turėjo pasimokėti visą šimtinę dolerių! Aišku, jog vakarienė nebuvo ruošiama darbininkams. O tačiau susirinko keturiolika šimtų žmonių!

Kai visi už visą šimtinę pasivalgė, kalbėjo Wallace.

Tikėsite, ar ne, šita vakarienė kampanijai davė apie šimtą tūkstančių dolerių!

Tas tik parodo, kad yra nemažai pažangiosios buržuazijos, kuri remia Wallace kandidatūrą. Tie žmonės irgi bijo karo ir reakcijos. Jiems neapeina socializmas, bet jiems svarbu demokratijos išlaikymas.

★ ★ ★

Politikoje stebūklai yra didelė retenybė. O tikri stebūklai būtų buvę, jeigu Italijos rinkimuose būtų Liaudies Frontas laimėjęs daugumą. Tiek prieš jį buvo rėkta ir šaukta, tiek apgavystės ir papirkimų pavartota! Visa Amerikos kapitalo galybė buvo sudėta ant svarstyklių. Kaip svietas svietu gyvena, tokio aiškaus iš užsienio kišimosi į vidinę šalies politiką nebuvo dar matyta.

Ant svarstyklių buvo uždėta visa ir popiežiaus galybė su dangum ir pragaru, su gąsdinimais ir piudymais.

★ ★ ★

Italijoje laimėjo kaip tik tos pačios jėgos, kurios iškėlė Mussolinį ir kurios įtraukė Italiją į Hitlerio ašį. Su jomis teko kovoti, jas teko triuškinti ir brangus amerikiečių kraujas lieti. Bet dabar mūsų valdžios šulai, laikraščių redaktoriai, korespondentai, radijo komentatoriai, ponai ir ponios iš visų tamsių kampų krykštauja džiaugsmu, kad tos pačios jėgos vėl pakilo ir laimi galią!

★ ★ ★

Mažam Massachusetts valstijos miestelyje Bridgewateryje mirė Jonas Kalvelis, senas pažįstamas, geras draugas, nuoširdus spaudos ir viso pažangaus judėjimo rėmėjas. Tai buvo vienas iš daugelio neapdainuotų didvyrių, vienas iš eilinių narių, kurie sudaro mūsų pažangiąsias organizacijas ir palaiko mūsų spaudą.

Retėja mūsų senosios gretos. Iš gyvųjų tarpo išsibraukia daug draugų. Pasilikusiems tenka daugiau dirbti ir rūpintis, kad nors dalinai užpildžius atsisveikinusių draugų vietas.

★ ★ ★

Reakcija nori užgniaužti Amerikos darbininkų tradicinę šventę Pirmąją Gegužės. Vienur katalikiški veteranai nori ją paveržti nuo darbininkų, kitur valdžia tą dieną vaikams skiria.

Bet ir šiemet, apart daugybės didelių masinių susirinkimų, New Yorke ir Chicagoje bus eisenos gatvėmis. Jose dalyvaus tūkstančiai darbininkų.

Paradus organizuoja kairiosios darbo unijos ir šiaip darbo žmonių organizacijos. Dalyvaus juose ir lietuviai,—dalyvaudavo kasmet, nemiegos nė šiemet.

Šiemet Pirmoji Gegužės bus šeštadienį. Tai bus paranku visiems dalyvauti.

JOHN L. LEWIS PAŠAUKĖ MAINIERIUS DARBAN

Teisėjas, Nubaudęs Lewisą ir Uniją $1,400,000, Grąsino Naujomis Bausmėmis, jei Streikieriai Negrįš Darban

Washington. — Mainierių Unijos pirmininkas John L. Lewis bal. 20 d. paragino minkštųjų angliakasyklų streikierius grįžti darban. Paraginimai išsiuntinėti unijos apskričių vadams po to, kai federalis teisėjas T. Alan Goldsborough paskyrė Lewisui $20,000 baudos ,o unijai $1,-400,000. Taip unija ir jos vadas baudžiami už tai, kad streikas tęsėsi dar savaitę po to, kai federalis apskrities teisėjas įsakė grąžinti mainierius darban.

Laukdami teismo sprendimo, nėjo darban apie 150,-000 mainierių. O išgirdę tokias baudas Lewisui ir unijai, dar 100,000 angliakasių metė darbą.

Antradienį teisėjas Goldsborough nubaudė Lewisą ir unijos iždą už "kriminalinį teismo paniekinimą". Šį penktadienį jis būtų baudęs juos ir už civilinį teismo paniekinimą". Lewisui gręsęs net kalėjimas, o unijai nauja piniginė bauda, jeigu streikas nebūtų sustabdytas iki penktadienio.

Menama, kad antros bausmės išvengta, kuomet Lewis ir mainierių apskričių vadai pašaukė visus juos darban.

Teisėjas Goldsborough iš sykio norėjo bausti Lewisą kalėjimu. Bet jis priėmė teisingumo departmento patarimą — tik piniginiai juos šiuo tarpu bausti. Teisingumo departmentas bijojo, kad angliakasiai galėtų panaujinti visuotiną streiką, jeigu Lewis būtų įkalintas.

Unijos advokatai duoda apeliaciją Aukščiausiam Teismui, kad pakeistų ir pirmąją piniginę baudą — $1,420,000 iš unijos ir Lewiso.

Valdžia Išgavo 80 Dienų Indžionkšiną Prieš Angliakasius

Washington, bal. 21. — Pranešama, jog valdžia išreikalavo federalio teismo indžionkšiną, kuris, pagal Tafto-Hartley'o įstatymą, uždraudžia minkštosios anglies mainieriams streikuoti per 80 dienų.

Unija atšaukė paskutinį tų mainierių streiką, per kurį jie išreikalavo, kad kompanijos mokėtų mainieriams senatvės pensijas. Bet vasarop baigsis senoji šių angliakasių sutartis su kompanijomis. Taigi unija gamina reikalavimus naujai sutarčiai.

Gręsia 75,000 Chryslerio Auto. Darbininkų Streikas

Detroit. — Vykdomoji CIO Auto. Darbininkų Unijos taryba įgalino Chryslerio automobilių darbininkų vadus paskelbti 75,000 tos kompanijos darbininkų streiką Detroite ir kituose miestuose. Iš pradžios unija reikalavo pakelti tiem darbininkam algą 30 centų valandai; paskui nusileido iki 18 centų ir pusės. Kompanija siūlė tik 6 centus valandinio priedo. Valdžios atstovas Leo Kotin tarpininkauja deryboms.

DIDELI ANGLIJOS LAIVYNO MANEVRAI

London. — Anglija suruoš didelius savo karo laivyno pratimus gegužės mėnesį Šiaurinėje (arba Vokiškoje) Jūroje. Tuose manevruose dalyvaus tuzinai karinių laivų ir šimtai lėktuvų. Manevrai taikomi kaip grūmojimas Sovietams.

Daugiau Maisto Žmonėm Sovietin. Ruožte

Berlin. — Sovietų armijos vokiškas laikraštis Tägliche Rundschau rašo, kad gyventojams sovietiniame Vokietijos ruožte netrukus bus skirta daugiau racionuoto maisto. Tatai bus galima padaryti todėl, kad daugiau žemės apsėta ir ji geriau įtrešta ir įdirbta. Be to, Sovietų Sąjunga pristatys reikiamo maisto kiekius mainais už vokiečių pramonės dirbinius.

ORAS.—Būsią vėsiau.

Sen. J. Ball Siekia Sunaikinti Darbo Valandų-Algų Įstatymą

Washington.— Senato komitetas svarsto demokrato senatoriaus Elberto Thomaso pasiūlymą nustatyti nemažiau kaip 75 centus būtinosios algos už darbo valandą ir pagerinti tokio įstatymo vykdymo taisykles. Iki šiol privaloma įstatymiška alga yra tik 40 centų valandai, bet įvairios išimtys leidžia apeiti šį įstatymą ir pigiau mokėti.

Republikonas senatorius Joseph Ball perša savo "pataisymą" Thomaso sumanymui. Ball siūlo keičiamąją "būtinąją" algą nuo 50 iki 70 centų valandai, žiūrint vietinių sąlygų ir "papročių".

Walter Mason, teisinis Darbo Federacijos atstovas, pareiškė, jog sen. Ball'o siūlomi pataisymai yra bandymas sunaikinti darbo algų-valandų įstatymą.

Streiklaužių Trokas Užmušė Skerdyklų Pikietininką

Chicago. — Armour skerdyklų kompanijos streiklaužiškas trokas, smarkiai važiuodamas per pikietininkų eilę, užmušė streikierį Santo Cicardo. Policija urmu siunčia streiklaužius darban per pikietininkų linijas; nori iššaukti streikierius į muštynes, kad galėtų žiauriai su jais apsidirbti.

CIO Skerdyklų Darbininkų Unija ruošia masines laidotuves nužudytam Cicardui. Visų CIO unijų delegacija užprotestavo policijos komisionieriui Prendergastui prieš žmogžudystę. Šeštadienį įvyks didelė darbininkų protesto demonstracija.

Per dvi dienas policija areštavo apie 100 streiko pikietuotojų.

200,000 Dalyvavo Nužudyto Kolombijos Liberalų Vado Gaitano Laidotuvėse

Bogota, Colombia. — Tapo palaidotas kūnas dr. Jorge E. Gaitan'o, kairiųjų Kolombijos liberalų vado, kurį konservatų valdžios agentas nužudė balandžio 9 d.

Gaitano palaikai pakasti po jo šeimos namais priemiestyje.

Į susirinkimą velioniui pagerbti Nacionaliame Parke sugužėjo 200,000 žmonių. Dalyvavo liberalų veikėjai, vietiniai valdininkai, Meksikos užsienio reikalų ministras, delegatas amerikinių respublikų konferencijai; buvęs Venezuelos prezidentas Romulo Betancourt ir kt. Bet nepasirodė nė vienas konservatas Kolombijos prezidento Ospinos Perezo ministras.

Valdžios įsakymu, bus įrengtas parkas aplink Gaitano namus, kaipo tautinė šventovė.

Dėl Gaitano nužudymo užsikūrė platus sukilimas prieš valdžią. Susikirtimai tęsėsi pusantros savaitės.

Priekabės prieš Pažangūnų Organizacijas Michigane

Detroit, Mich. — Valstijos senato komitetas klausinėja 8 samdytus profesionalius šnipus apie tariamas neva Maskvos kontroliuojamas organizacijas Michigane. Vienas tų šnipų, Joe Kornfeder pernai dirbo Homeriui Martinui, buvusiam Auto. Darbininkų Unijos pirmininkui. Unija išspyrė Martiną už kyšių ėmimą iš Fordo.

ITALIJOS KLERIKALAI DŽIAUGIASI RINKIMAIS

Rinkimai Nebuvo Laisvi; Klerikalai Suko Balsus Savo Naudai; Popiežius ir Amerika Padėjo Klerikalams

Roma, bal. 21. — Premjero de Gasperio krikščionys demokratai (klerikalai) gavę apie 48 nuošimčius balsų Italijos seimo rinkimuose balandžio 18-19 d., kaip oficiailai skelbiama. Valdžios skaičiavimais, už Liaudies Frontą, vadovaujamą komunistų ir kairiųjų socialistų, buvo paduota iki 32.1 nuošimčių balsų.

Teigiama, kad de Gasperi sudarys ministrų kabinetą iš tų pačių partijų, kaip iki šiol — krikščionių demokratų, vadinamųjų liberalų, respublikiečių ir dešiniųjų (Saragato) socialistų.

Iš anksto garsinta, kad rinkimai būsią laisvi, bet valdžia vartojo policinį terorą prieš kairiuosius. Balsai taip pat buvo sukami dešiniųjų naudai, kaip rašo darbininkiška spauda.

Amerikos ir popiežiaus milionai dolerių ir atsišaukimai padėjo klerikalams ir kitiems dešiniesiems balsavimuose.

Klerikalinė de Gasperio valdžia paskelbė šitokias rinkimų pasėkas:

Senatas: Krikščionys demokratai — 9,246,443, arba 47.9 nuošimčiai balsų; Liaudies Frontas 5,882,253, arba 30.5 nuošimčių; dešinieji socialistai — 1,348,511, arba 7 nuošimčiai; tautinis blokas — 1,295,490, arba 6.6 nuošimčiai; respublikiečiai — 510,132, arba 2.6 nuošimčiai; septynios kitos partijos — 1,028,140, arba 5.4 nuošimčiai.

Seimo atstovų Rūmas: Krikščionys demokratai — 9,554,614; arba 48.5 nuošimčiai; Liaudies Frontas— 6,-330,614, arba 32.1 nuošimčiai; dešinieji socialistai — 1,447,714, arba 7.4 nuoš.; tautinis blokas — 687,432, arba 3.5 nuoš.; respublikiečiai — 463,690, arba 2.4 nuoš.; monarchistai — 430,-006 ,arba 2.2 nuoš.; italų "socialis judėjimas" (fašistai) — 370,191, arba 1.9 nuoš.

Liaudies Frontas šiuose rinkimuose pakilo bent 1 nuošimčiu balsų, lyginti su 1946 metų rinkimais. Krikščionys demokratai priskaitė sau apie 13 nuošimčių daugiau, negu 1946 m.

Detroito Policininkai Grobia ir Degina Komunistų Laikraščius

Detroit. — Policininkai, pagal savo vado Harrio S. Toy įsakymą, užpuolė daugiau kaip 264 laikraščių pardavinėjimo stalus, sugrobė ir sudegino komunistinius laikraščius ir vadinamus raudonuosius žurnalus. Įsakymas buvo duotas neva tam, kad nušluotų "lytiniai nešvarią literatūrą."

Pirm keleto savaičių Toy pareiškė, kad reikėtų sušaudyt, įkalint bei deportuot visus tokius piliečius, kurie remia Henry Wallace'ą kaip kandidatą Jung. Valstijų prezidento vietai.

Žydai Pradėjo Ofensyvą, Atėmė iš Arabų Miestelį

Jeruzalė. — Žydai Haganos milicininkai užėmė Beth Suriq miestelį, netoli Jeruzalės, ir pradėjo ofensyvą ties arabiškais kaimais Bab El Wad ir Salame, prie Tel Aviv-Jeruzalės vieškelio. Dar 200 žydų trokų įgabeno savo tautiečiam maisto Jeruzalėn. Arabai, puldami trokus, užmušė 6 žydų sargus. Žydai sakosi nukovę 100 arabų.

Prieš žydus atvyksta daugiau arabų legionierių iš Transjordano. Jie anglų išlavinti ir apginkluoti.

Amerika Siūlo "Policinę Valstybę" Palestinai

Lake Success, N. Y. —Amerikos delegatas Warren R. Austin įteikė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai ir politiniam jų seimo komitetui planą, kuris siūlo įsteigti "laikiną" Jungtinių Tautų globą Palestinai.

Australijos, Sovietų ir Naujosios Zelandijos atstovai kalbėjo prieš amerikinį planą. Jie reikalavo padalinti Palestiną į nepriklausomingas žydų ir arabų valstybes, kaip nutarė pirmesnis Jungtinių Tautų seimas, pernai lapkričio mėnesį. Chinija ketino bendrai remti Amerikos pasiūlymą.

Sovietų delegatas Andrius Gromyko kaltino Ameriką, kad ji užsispyrė panaikint pernykščią nutarimą dėl arabų ir žydų valstybių įkūrimo Palestinoje. Gromyko sakė, jog Amerikos valdžia pataikauja arabams: amerikonai siekia išnaudoti žibalo versmes arabiškuose kraštuose ir stengiasi įgyti karines pozicijas Palestinoje, o ekonominėje srityje paversti Palestiną Jungtinių Valstijų pusiaukolonija.

Naujosios Zelandijos atstovas Sir Carl Berendsen, kritikuodamas Ameriką už politikos pakeitimą link Palestinos, perskaitė sąrašą 33 valstybių delegatų, kurie pernai lapkrityje Jungtin. Tautų seime balsavo už Palestinos padalinimą į arabų ir žydų valstybes. Taip balsavo ir Amerikos delegatas. Amerikonai tada faktinai vadovavo tiem, kurie stojo už tokį Palestinos padalinimą.

Berendsen tvirtino, kad tikrai būtų buvę galima tą nutarimą įvykdyti, pavartojus tarptautines jėgas. Bet nevykdant padalinimo, kilo bergždžias kraujo liejimas, mirtys ir kančios arabams ir žydams. Amerikos atsisakymą kūnyti Palestinos padalinimą jis vadino gėdingu dalyku, žeminančiu ir puldančiu pačias Jungtines Tautas.

Amerikos Planas

Amerika siūlo tokią Jung. Tautų globą Palestinai:

Paskirti gubernatorių su plačia galia. Sudaryti bendrą arabų ir žydų seimelį. Gubernatorius vartotų anglų policiją ir kariuomenę tvarkai palaikyti. Jis galėtų pasišaukti talkon ir Amerikos ir Francijos kariuomenę. Klausimai dėl žydų ateivybės ir žemės pirkimo Palestinoj būtų toliau sprendžiami.

Sovietų Sąjunga būtų atšalinta nuo dalykų tvarkymo Palestinoj, nes Globojimų Taryboje didžioji dauguma yra Amerikos šalininkai.

New Yorko Daily Workerio korespondentas Joseph Starobin visą tą planą vadina "policine valstybe lygiai arabams, kaip ir žydams."

Gromyko pabrėžė, kad būtų buvę galima ramiai padalinti Palestiną į arabų ir žydų valstybes, jeigu Amerika ir jos bendrai būtų norėję. Atmesdamas peršamą Palestinai globą, jisai pareiškė, jog to krašto žydai ir arabai yra pilnai subrendę politiniai, ekonominiai ir kultūriniai, taip kad jie galėtų turėti nepriklausomas savo valstybes.

Nuteistas Kuhn, Buvęs Amerikos Nacių Vadas

Munich. — Vokiškas nunacinimo teismas nuteisė buvusį Amerik. nacių Bundo vadą Fritzą Kuhną 10 metų kalėti, kaip karinį piktadarį. Kuhn nuteistas už akių, nes jis vasario mėnesį pabėgo iš Dachau koncentracijos stovyklos.

Teismas, be to, nuprendė užgrobti visą Fritzo nuosavybę virš $300.

Pašautas W. Reuther, CIO Auto. Unijos Pirmininkas

Detroit. — Nežinia kas per langą pašovė stovėjusį namie Walterį P. Reutherį, CIO Automobilių Darbininkų Unijos pirmininką. Šruotų šūvis beveik sutriuškino jam dešiniąją ranką ir sužeidė krūtinę. Reutheris dabar ligoninėje.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. —:— Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Secr.-Treasurer, NICK PAKALNISKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Vertingas Paminklas Varšavoje

1943 metų balandžio 19 d. Varšavos ghete, **kuriame** buvo subrukta kelios dešimtys tūkstančių žydų, tapo iššautas šūvis, — šūvis, kurio atgarsis pasiliks girdimas visoje žydų tautos istorijoje.

Tai buvo žydų šūvis, taikytas naciams, jų naikintojams.

Prasidėjo baisūs mūšiai. Naciai, ginkluoti nuo galvos ligi kojų, apsupo **gheto,** puolė žydus, o pastarieji didvyriškai gynėsi.

Mūšiai tęsėsi šešias savaites.

Ir šiame mūšyje žydai parodė tokio didvyriškumo, kokio retai galima rasti istorijos užrašuose.

Jie gynėsi; jie mušė mirtiną savo priešą. Bet kadangi jie turėjo mažai ginklų, o jų priešas buvo moderniškiausiai ginkluotas, tai, žinoma, žydų krito kur kas daugiau; nelygioje kovoje jie buvo nugalėti.

Sakoma, per tas šešias savaites žuvo 20,000 žydų. Tik nedidelė dalis tegalėjo išlikti, — bet vis tik buvo tokių, kurie išliko ir šiandien gyvena ir kovoja!

Taigi, praėjus penkeriems metams, balandžio 19 d., toje vietoje, kur įvyko tasai didvyriškas žydų pasipriešinimas naciams, buvo pastatytas didžiulis granito ir vario paminklas. O vyriausioji buvusio gheto gatvė tapo pavadinta vieno didvyrių kovotojų (kritusio mūšyje) vardu — **Mordecai Anielewicz gatve.**

Paminklo atidengimo metu suvyko iš viso pasaulio žydų atstovybės. Suvyko dalis tų žydų, kurie prieš penkeris metus aktyviai mūšyje dalyvavo, bet išliko gyvi.

Vienas atidarymo paminklo ceremonijose kalbėjusiųjų pasakė:

"Žuvusiųjų pasiaukojimas verčia mus gyventi ir kovoti. Niekas negali ir niekas negalės sunaikinti žydų tautos."

Paminklas, beje, pastatytas ne tik pagerbti tiems, kurie žuvo **ghete,** bet ir tiems virš trims milijonams žydų, kurie buvo nacizmo iššudyti visoje Lenkijoje.

Tenka priminti, jog šis stūksójąs buvusiajame Varšavos ghete paminklas gerbia ne tik kritusiuosius kovoje prieš nacizmą žydus, bet taip jau **simbolizuoja naują Lenkiją,** — demokratinę, laisvą Lenkiją, kurioje kiekvienas asmuo, nepaisant jo tautybės bei religijos, turi pilniausią laisvę gyventi, dirbti ir statyti naują kraštą, kurti naują, laisvą gyvenimą!

Komunizmas ir Palestina

Arabiškų valstybių spauda ir vadai skelbia tokią naivią "žinią": Girdi, žydų armijai Palestinoje vadovauja "sovietiniai karininkai."

Tai darydami, arabiški valdovai tikisi gauti daugiau priejautos iš Amerikos ir Anglijos valdovų, tarytum jie jos dar neužtenkamai ligi šiol gavo.

Arabai, turbūt, tikisi gauti iš Amerikos "Marshallo plano" žiupsnelį "komunizmui Palestinoje kovoti."

Aišku, žydai oficialiai užginčija arabų skleidžiamus melus.

Arabų plepalams netikės nei joks rimčiau galvojąs asmuo. Tačiau vis tik įdomu, kad tokių priemonių Amerikos-Anglijos lekajai Palestinoje griebiasi.

O jie jų griebiasi dėl to, kad su "komunistiniu baubu" šiandien lengviausia iš Dėdės Samo gauti palankumo ir dolerių.

Trumano doktrina, mat, yra tokis padaras: jei tik tu kovoji (kad ir tik žodžiais) komunizmą, — mes tau duosime pinigų ir tu būsi pas mus pagerbtas.

O'Dwyer'is ir Penkių Centų Fėras

New Yorko miesto majoras William O'Dwyer pasiryžo pakelti požeminiais ir viršutiniais traukiniais važinėtojams New Yorke "karfėrį" iki 10 centų, o busuose — iki 7 centų.

Transportacijos Darbininkų Unijos prezidentas Michael Quill tam mielai pritaria, netgi to reikalauja!

New Yorko miesto turčiai — taipgi to paties reikalauja.

Visi unisonu šaukia: pakelti karfėrį, nes penkių centų neužtenką.

Kur link tokia politika veda?

Kokion padėtin statomi milijonai New Yorko žmonių?

Subvėmis ir viršutiniais traukiniais kapitalistai, turčiai nevažinėja; jie važinėja automobiliais arba taksiais. Subvėmis, viršutiniais traukiniais, gatvekariais ir busais važinėja darbo žmonės, — faktinai, biednuomenė ir darbo inteligentija.

Todėl pakėlimas karfėrio, reiškia tiesioginį jų apiplėšimą.

Tai reiškia infliacijos rėmimą.

Pasitraukdamas iš majoro O'Dwyerio padėjėjo vietos, darbietis Paul L. Ross, pareiškia: **pakėlimas karfėrio reiškia didžiulį smūgį New Yorko žmonėms jų kovoje prieš aukštas pragyvenimo kainas!**

Tikra tiesa!

Tiek majoras, tiek Quill, tiek kiti liberalai, tiek daug rėkią prieš pragyvenimo kilimą, patys prie to kilimo prisideda, stodami už pakėlimą karfėrio.

Visuomenė negali tylėti, tai stebėdama.

Jei tik visuomenė drąsiai ir solidariai kovos, tai karfėris nebus pakeltas, — pasiliks 5 centai kaip buvęs, — gi važiuotės darbininkų reikalavimus miestas galės pilnai patenkinti ir be karfėrio pakėlimo.

Ką sakote, New Yorko žmonės?!

Lietuvių Tautos Sąskaita Hinrichui Lohsei

Su dideliu dėmesiu ir susijaudinimu sutiko lietuviai iš vakarinių Vokietijos zonų atėjusią žinią, kad Biefelde, Vestfalijoje, nuteistas dešimčiai metų buvęs "Ostlando" vyriausias reicho komisaras Hinrichas Lohse. Jį nuteisė pačių vokiečių denacifikacijos teismas.

Tarybų Lietuvos liaudžiai šis buvęs "Ostlando" satrapas ir Šlezvig-Holšteino oberprezidentas bei gauleiteris yra puikiai pažįstamas iš hitlerinės okupacijos metų. Trejus metus jis žvėriškai valdė okupuotąjį tarybinį Pabaltijį ir Baltarusiją. Ištisus trejus metus lietuvių liaudis kasdieną juto Hinricho Lohsės velniškąjį gestapinį aparatą.

Hitleris - Himleris - Rosenbergas - Lohse,—Jekeln-Renteln.

Tai hierarchija, kurios sunkią leteną lietuvių tauta keikė trejus metus ir prakeikė amžiams. Kelių čia minimų žmonių jau nebėra gyvųjų tarpe, jie apmokėjo savo nusikaltimų sąskaitas Niurnberge ir Rygoje, 1946 m. pradžioje.

1946 m. sausio 26—vasario 2 dd. laikotarpyje Rygoje vyko septynių artimiausių Lohsės padėjėjų, tarybinės liaudies budelių, Jekelno, Rufo, Montetono, Verterio, Pavelio, Kiupero ir Bekingo teismo procesas. Šiame procese turėjo atsakyti ir pats Lohse, tik tuomet teismo protokoluose buvo pažymėta, kad jis nesurastas. Šiandien Lohse surastas, tarybinės karinės administracijos Vokietijoj pareikalautas išduoti Tarybų Sąjungai ir jis turi būti išduotas, nes 1943 m. trijų didžiųjų valstybių užsienių reikalų ministrų deklaracija yra aiškiai pabrėžusi, kad karo nusikaltėliai, nusikaltę tarptautinei teisei ir žmoniškumui, turi būti teisiami toje vietoje, kurioje jie savo nusikaltimus įvykdė.

Hinrichas Lohse yra tasai žmonijos atmata, kuris okupacijos metais, gaudamas betarpiai instrukcijas iš Himlerio, Kaltenbrunnerio ir Rosenbergo, padarė lietuvių tautai milžiniškų materialinių ir moralinių nuostolių.

Lohsės įsakymu buvo nužudyti Aukšč. Tarybos deputatai Budžinskienė ir Zibertas, skulptorius Grybas, poetas Montvila, dirigentai Hofmekleris ir Durmaškinas, režisierius Vyrvičius, žinomi patriotai advokatas Andrius Bulota su žmona, žurnalistas Beleckas, klaipėdiečiai ir Mažosios Lietuvos veikėjai Jagomastas, Vilmantas su žmona, Gailius ir kt. Lohsės įsakymu hitleriniai budeliai iššaudė, sunaikino, išgabeno iš Tarybų Lietuvos apie 500,000 piliečių. Tai baisūs skaičiai. Rygos proceso metu davė parodymus išsigelbėję iš baisių skerdynių liudininkai, o taip pat ir patys teisiamieji. Štai, pora proceso ištraukų. Liudininkas lietuvis Sušinskas parodė, kad Lohsės žinioje dirbęs generolas-leitenantas Ditfurtas 1941 m. Alytuje vykdė masinius areštus. Tik per vieną dieną vienoje Kauno gatvėje buvo areštuota 200 vyrų, jų tarpe kun. Paulavičius ir dar vienas katalikų kunigas. Vokiečiai išvedė juos į Nemuno kranią ir netoli bažnyčios visus sušaudė. Liudininkas Sgesna parodė: "Atvarytus į IX Kauno fortą vokiečiai pirmiausiai išrengdavo ir vienuose baltinjuose vesdavo prie duobių. Vokiečiai sudegino Kauno getto, sudegė visi pastatai, kartu su juose dar buvusiais, besislapsčiusiais žmonėmis." Teismo medicinos ekspertai Paneriuose, netoli Vilniaus, įvykdė ekshumaciją ir, ištyrę apie 100,000 lavonų, priėjo išvados, kad žymi dalis aukų buvo gyvi užkasti žemėje.

Lohsės parėdymu buvo sistemingai naikinamas Lietuvos ūkis ir medžiaginės gerybės. Tardomas Rygos proceso kaltinamasis Bekingas parodė: "Reicho komisaras Lohse įsakė, kad su valstiečiais būtų elgiamasi be atodairos. Tuo įsakymu vadovaudamasis, aš veikiau taip, kad per trumpą laiką mano žinioje buvusioje teritorijoje namiinių gyvulių skaičius sumažėjo 60-70%." Buvo Vokietijon išgabenta didelis kiekis žemės ūkio įrankių, mašinų, apie 640,000 raguočių ir 230,000 arklių. Lohsės įsakytas, jo pavaldinys generolas - leitenantas Dižon fon Monteton (prancūzų kilmės išgama, hitlerininkas) nuo 1942 m. gruodžio mėn. iki 1944 m. komandavo 391 apsaugos diviziją—per tą laikotarpį, tariamai kovodami su partizanais, Montetono budeliai išdegino ištisus prie geležinkelių buvusius rajonus, o taikius gyventojus, senius, moteris ir vaikus, iššaudė. Išlikę gyventojai buvo išvaryti Vokietijon, katorgon, o jų turtas išgrobtas. 1944 m. Tarybinė Armija sutriuškino 391 Montetono diviziją. Traukdamiesi jie Kaune išsprogdino visas didžiąsias įmones, tiltus, Technikos Institutą, Vilniuje ir Kaune — 14 gimnazijų ir 46 pradines mokyklas, Kėdainiuose — gimnazijos ir kitus rūmus, Dotnuvoje — žemės ūkio Akademijos pastatus. Visoje Tarybų Lietuvoje buvo sunaikinta daugiau kaip 80,000 pastatų, jų tarpe 2,000 pramonės įmonių, 682 mokyklos, 72 ligoninės, daugiau kaip 200 maldos namų. Lohse nuo pirmos savo valdymo dienos stengėsi privilioti lietuvius, net papirkdamas juos degtine ir rūkalais. Nepavykus eilei bandymų, Lohse įsakė savo dešiniajai rankai Jekelnui surengti masinį žmonių gaudymą Lietuvoje. Dešimtys tūkstančių lietuvių ir lenkų buvo prievarta išgabenti katorgon. Nesitenkindamas medžiaginėmis gėrybėmis ir žmonių naikinimu, Lohse pradėjo medžioti istorines ir menines brangenybes, sekdamas savo plėšikiškų viršininkų pavyzdžiu.

Baisūs buvo Lohsės parėdymai ir tarybinių karo belaisvių traktavimo atžvilgiu. Lohsės patikėtinis Pavelis, kaip parodė liudininkas Bobkovas ir kt., užsiiminėdavo tokiomis pramogomis: siundydavo piktus šunis prieš karo belaisvius, nebegalinčius paeiti. Šunės mirtinai suplėšydavo nelaiminguosius. Tokie dalykai vyko ir Kauno, Vilniaus bei Šiaulių karo belaisvių stovyklose. Dar žvėriškiau, Lohsės skatinami, veikė jo budeliai vadinamųjų baudžiamųjų ekspedicijų metu. 1946 m. sausio 28 d. posėdyje Rygos proceso liudininkas, buvęs Lietuvos karo apygardos viršininkas ir ilgametis karo atašė Kaune generolas-majoras Justas parodė, kad Lohsės įsakymu SD ir SS daliniai organizavo stambias operacijas prieš tarybinius partizanus Minsko-Vilniaus srityje. Berlyne tikėtasi, kad šios operacijos duosiančios gerų rezultatų. Tačiau partizanai, anksčiau apie tai patyrę, persikėlė į kitas vietoves ir visas žvėriškų medžiotojų pyktis krito ant nekaltų žmonių. Likę tose teritorijose seniai, moterys, vaikai, išskyrus nedidelį skaičių vyrų, išvarytų Vokietijos katorgon, buvo čia pat sunaikinti, jų gyvenamosios vietos sulygintos su žeme. Toliau tas pats Justas parodė, kad Lohse buvo kelis kartus kvietęs vadų pasitarimus. Viename jų, kuriame dalyvavo ir pats Justas, be to, Jekelnas, SS ir policijos Lietuvoje vadas brigadenfiureris Arnsas, Lohse griežtai pareiškė, kad Himleris itin nepatenkintas, kad taip nedaug vergų iš Lietuvos vyksta darbams į Vokietiją, o taipogi — nevykdomos prievolės. Po to pranešimo Lohse ir Jekelnas pareiškė: "Mes pasiųsime jums į Lietuvą brigadą, kuri surankios visus mišku ose besislapstančius. Šimtą, kitą mes pastatysime prie sienos, kiti skubiai patys išlįs iš miškų." Nors šie pažadai ir buvo vykdomi, bet tarybinių partizanų vokiški niekšai neišvaikė.

1943 m. kovo 16-17 dd. Lohse nutarė pamokyti nuolankumo ir Tarybų Lietuvos inteligentiją. Į Oranienburgo, Stutthofo ir kt. konclagerius buvo išgabenti prof. Jurgutis, prof. Sruoga, prof. Starkus, kun. Lipniūnas, agronomas Budrys, inž. Zupkus ir daug kitų. Nemaža jų, nepakėlę režimo, mirė konclageriuose. Mokslo įstaigos, universitetas, Mokslų Akademija, Valst. Filharmonija, Liaudies Ansamblis, teatrai — viskas buvo Lohsės ir Rentelno įsakymu uždaryta. Lietuvoje įsiviešpatavo tikras gedulas.

1944 m. balandžio m., pakeliui iš Vilniaus į Kauną, buvo nužudytas metropolitas Sergijus. Vokiečiai paskelbė, kad tai tarybinių partizanų darbas. Tačiau Rygos proceso tardymo protokole iš 1945 m. gruodžio 31 d. yra įrašyti tokie kaltinamojo Jekelno parodymai. "Metropolitas Sergijus buvo jau seniai SD ir gestapo organų sekamas. 1943 m. per vieną mano susitikimą su Himleriu šis domėjosi Sergijaus elgesiu ir pareiškė, kad jo likimas greitai būsiąs išspręstas. Po to Fuksas davė man perskaityti įsakymą, kuriuo metropolitas Sergijus turi būti likviduotas, bet tokiu būdu, kad kaltė galima būtų nuversti tarybiniams partizanams. Buvo taip ir padaryta. Sergijus buvo SD ir gestapo agentų iš automatų sušaudytas ,kartu su jo šoferiu, pakeliui iš Vilniaus į Kauną. Mūsų laikraščiai po to paskelbė, kad Sergijų nužudė tarybiniai partizanai." Šis baisus provokacinis, demagoginis nusikaltimas, be abejonės, buvo padarytas taip pat su Lohsės žinia ir pritarimu.

Reicho komisaras Hinrichas Lohse buvo pats aršiausias Hitlerio ir Rosenbergo politikos okupuotose šalyse vykdytojas. SS organas "Schwarze Korps" 1942 m. paskelbė straipsnį, kuriame aiškiai pasisakė: "Mūsų uždavinys nėra germanizuoti rytus pilna to žodžio prasme... priešingai, reikia ne germanizuoti, bet stengtis, kad užimtieji rytų kraštai būtų apgyvendinti tik vokiškojo, germaniškojo krauįo žmonėmis"... Tai buvo Lohsės ir jo budelių evangelija. Visa lietuvių tauta turėjo būti išnaikinta, o žemės atiduotos germaniškojo krauįo kolonistams. Rygos proceso metu liudininkas, SS oberšturmbanfiureris Blaške pareiškė: "Per vieną balių Jekelno bute šeimininkas mums išdėstė mūsų veiklos Ostlande gaires. Pagal jį, visas Pabaltijis turėjo būti išvalytas nuo lietuvių, latvių ir estų ir apgyvendintas vokiečiais." Kaltinamasis Bekingas pareiškė: "1942 m. gegužės mėn. reicho komisaras Lohse sušaukė užimtų sričių komisarus ir pasakė, kad tokia Adolfo Hitlerio valia, kad visas Pabaltijis būtų paverstas organine reicho dalimi ir apgyvendintas grynais vokiečiais. Mes be paliovos šiuos Lohsės parėdymus vykdėme." Kaip vokiečių budeliai vykdė tuos Hitlerio ir Lohsės parėdymus, lietuvių liaudis puikiai žino!

Ir šiandien, Hinricho Lohsės nuteisimo Bielefelde proga, lietuvių tauta prisideda prie tarybinės karinės administracijos Vokietijoj reikalavimo išduoti Lohsę.

Hinrichas Lohse turi apmokėti ir lietuvių liaudies jam paruoštą sąskaitą!

A. Daubaras.
(Tėvynės Balsas)

Dr. Alfonso Lopez, Colombia atstovas Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, skaito apie sukilimą jo paties šalies sostinėje Bogotoje. Sukilimas privertė ten sušauktą tarptautinę konferenciją pertraukti. Alkani žmonės įtužo, kada reakcininkai nužudė liberalų vadą Gaitan, o dar valdžia tą kriminalybę bandė suversti ant liaudies vadų, už tai persekiojo darbininkus ir jų vadovybę.

Žinios iš Lietuvos

Technikinė Literatūra Būsimiesiems Specialistams

Vis daugiau literatūros gimtąja kalba gauna būsimieji specialistai, besimokantieji Darbo Rezervų mokyklose. Praėjusiais metais iš spaudos lietuvių kalba išėjo vadovėliai "Medžiagų mokslas metalininkams," "Mūrininko darbai," "Pirmosios šaltkalvio pamokos," o taip pat knygos būsimiesiems staliams, tinkoriams, betonuotojams ir kitiems. Šiais metais FGA ir amatų mokykloms bus išleista eilė naujų vadovėlių.

★ ★ ★

Mokiniai Gamina Stakles

KLAIPĖDA. Įdomūs ir turiningi yra amatų mokyklos Nr. 12 praktikos užsiėmimai, vykstantieji mechaninėse dirbtuvėse ir moksliniuose kabinetuose.

Mokyklos mokiniai, susipažindami su įvairių metalo ir medžio detalių gamybos procesu, savo rankomis pagamino gręžimo stakles. Kelias detales staklėms atliejo savo liejykloje kitos Klaipėdoje esančios amatų mokyklos Nr. 4 moksleiviai.

★ ★ ★

Buvę Mokiniai— Dabar Meistrai

Nemaža jaunuolių, pavyzdingai baigusių Darbo Rezervų mokyklas, paliekami jose meistrais arba jų padėjėjais. Vilniaus amatų mokykloje Nr. 5 meistru dirba S. Šakalis. Šaltkalvio amato jis išmoko šioje mokykloje. Dabar jis vadovauja 22 jaunuolių grupei, besimokančiai specialybės. Įgytas čia žinias perduoda mokiniams ir jaunasis meistras Naruševičius. Jo grupė—viena pirmaujančių.

Amatų mokykloje Nr. 5 meistrais taip pat dirba Darbo Rezervų mokyklų auklėtiniai Petkevičius ir Mikėnas.

★ ★ ★

Kelias į Gyvenimą

Kačauskų šeima iš Pašvintinio valsčiaus (Joniškio apskrities) Smetonos viešpatavimo laikais dirbo buožėms. Nepavydėtina tad buvo jų sūnaus Juozo dalia.

Iš buožių vergovės Kačauską ir tūkstančius kitų jaunuolių išgelbėjo tarybinė valdžia. Dabar Juozas lanko Vilniaus FGA mokyklą Nr. 4. Jam suteiktos galimybės tapti kvalifikuotu darbininku. Našlaitė Monika Jakovlevaitė, taip pat šios mokyklos mokinė, ruošiasi stoti dirbti prie staklių.

Kelias į gyvenimą — taip daugelis jaunuolių vadina apmokymą Darbo Rezervų mokyklose, kuriose jie aprūpinami butu, maistu, apranga ir, svarbiausia—įgyja specialybę, žinias.

AUKŠTO DERLIAUS SPECIALISTO PASAKOJIMAS

PANEVĖŽYS. Pernai ne tik Staniūnų tarybiniame ūkyje, bet ir po visą apskritį pagarsėjo aukšto derliaus grandies vedėjas Lapinskas. Apylinkių darbo valstiečiai panoro susipažinti su Lapinsko darbo būdais. Aukšto derliaus meistras noriai sutiko. Dabar jis drauge su ūkio agronomu Švilpa važinėja po kaimus ir pasakoja apie savo darbą, teikdamas naudingus patarimus ūkininkams.

Matykite Rytojaus Laikraščius

Šimtmetinė Sukaktis Revoliucinių Audrų Europoje

Rašo D. M. Šolomskas

I.

"Šmėkla klaidžioja po Europą—komunizmo šmėkla. Visos senosios Europos jėgos susivienijo į šventą medžioklę prieš šią šmėklą: popiežius ir caras, Meternichas ir Gizo, francūzų radikalai ir vokiečių policininkai."

Šiais žodžiais šimtas metų atgal, 1848 metais, Karolis Marksas pradėjo "Komunistų Manifestą."

Kas buvo toji "komunizmo šmėkla"? Kodėl prieš ją susijungė tais laikais, kaip ir dabar, visos reakcijos jėgos?

Šimtas metų atgal komunistinis judėjimas dar buvo silpnutis, tik vos užgimęs, tik pradėjęs organizuotis. Bet kodėl jis pasidarė tokis kai kam baisus? Kodėl tada reakcijos galva caras skyrė milijonus rublių pagalbos kitoms šalims, kad "sulaikyti komunizmą," kaip dabar daro Jungtinės Valstijos? Kodėl tada Rusija siuntė savo armiją į Dunojaus provincijas Vengrijoje kraujuose paskandinti revoliuciją, planavo intervenciją į Franciją ir Italiją?

Šimtas metų prabėgo, mažiausiai trys gentkartės žmonių pasikeitė, bet 1948 metais istorija pasikartojo.

Todėl mes manome pateikti eilę straipsnių apie 1848 metų revoliucijų audrą Europoje.

1848 METŲ REVOLIUCIJA FRANCIJOJE

Liepos mėnesį, 1830 metais, Francijoje įvyko revoliucija. Į sostą atsisėdo Orleanų dinastija, bet darbo liaudžiai pasiliko tie patys vargai ir skurdas.

Kapitalizmas plėtėsi. Buržuazija vis žiauriau išnaudojo darbininkus, dvarponija valstiečius ir bernus. 1845-1846 metais buvo nederlius, tas iššaukė duonos stoką. Prisidėjo ir finansinis krizis. Prasidėjo darbo žmonių sukilimai, kuriuos karališka vyriausybė žiauriai slopino armijos pagalba.

Gi 1847 metais prasidėjo Anglijoje nedarbas—krizis, kuris greitai persimetė į Franciją ir kitas Europos šalis. Fabrikantai žiauriausia kapojo darbininkų algas, du trečdaliai Francijos darbininkų jau neturėjo darbo. Karolis Marksas rašė:

"Pramoninė buržuazija pamatė savo reikalams pavojų, smulkioji buržuazija buvo įdūkusi, laudis ... nepasitenkinusi." Liberalai, kaip visada krizio metu, blaškėsi be nugarkaulio.

Francijos darbininkų klasė, kaip ir kitų šalių, tuo laiku neturėjo tvirtos ir gerai organizuotos savo partijos, bet jau buvo keli revoliucinių veikėjų klubai. Revoliucijos banga Italijoje, Šveicarijoje akstino ir Francijos darbo žmones į kovą: "Kruvinasis liaudies sukilimas Palermo (Italijoje), veikė į liaudies masę, kaip elektros smūgis, ir priminė jai didžiuosius jos revoliucinius atsiminimus ir troškimus," — sakė K. Marksas.

Revoliucija — Nuverčia Karalių

Vasario 22 d., 1848 metais, liaudis užpildė Paryžiaus gatves demonstruodama ir reikalaudama reformų. "Šalin Gizo!" — šaukė masės. "Šalin karalius!"

Sekančią dieną Paryžiaus gatvės matė dar skaitlingesnę demonstraciją. Karalius ir Gizo metė prieš demonstrantus Tautinę Gvardiją, bet tuojau buvo patirta, kad gvardija, kurią sudarė smulkiosios buržuazijos sūnūs, pritaria reformai, nepatenkinta karališka vyriausybe.

Sekančią dieną Paryžiaus darbininkai ir smulkioji buržuazija ginklavosi ir statė barikadas. Barikadų skaičius pasiekė 1,513. Liaudis puolė ant kareivinių ir po ginkluoto susirėmimo jas užvaldė. Ten rado daugiau ginklų ir amunicijos. Obalsiai iš reikalaujančių ekonominių ir balsavimų reformų pasikeitė į griežtą reikalavimą respublikos.

Ministrų pirmininkas Gizo išsigando ir pabėgo. Karalius atsisakė nuo sosto pavesdamas jį savo anūkui. Bet liaudis šturmu paėmė karališkus Tiuljerio rūmus, sudegino karaliaus sostą ir reikalavo respublikos.

Monarchistai, stambioji buržuazija ir liberalai nusigando revoliucijos. Vasario 24 d. jie sušaukė seimo posėdį, ir skubino prisiekti naujam karaliui (vaikui grafui Paryžkiui). Bet į parlamento rūmus įsiveržė liaudies masė ir privertė organizuoti laikinąją vyriausybę be karaliaus.

Antru Kartu Francija Paskelbta Respublika

Vasario 25 d. revoliucionierius Dr. Raspaell, kuris turėjo didelį pritarimą Paryžiaus darbo liaudyje, atvyko į vyriausybės posėdį priešakyje darbininkų delegacijos ir pareikalavo paskelbti respublikos tvarką. Laikinai vyriausybei davė dvi valandas laiko apmastyti. Pirm dvi valandos praėjo jau Paryžiaus gatvėse buvo plakatai su pareiškimu:

"Paskelbta Francijos Respublika. Laisvė, Lygybė, ir Brolybė"

Taip darbo liaudžiai reikalaujant buvo antru kartu Francijoje paskelbta respublikos santvarka. "Kas ji bus? — statė klausimą Fr. Engelsas, — respublika kapitalo ir privilegijų, ar socialė respublika? Paryžiaus darbininkai nuversdami vyriausybę turėjo savo tikslu nuversti ir buržuazijos tvarką."

Bet Engelsas ir Marksas darė išvadą, kad proletariato spėkos dar mažos. Jie rašė: "Vasario respublika pirm visko turėjo pastatyti galioje buržuaziją greta su finansine aristokratija, suteikiant galimybę atsistoti prie valdžios visoms turtingųjų klasėms."

Vasario 25 d. milžiniška darbininkų demonstracija pareikalavo būtinai išleisti įstatymą dėl darbo. Kada tam priešinosi nauji valdininkai, tai darbininkų vardu Marša's pareiškė:

"Gana žodžių, gana poezijos; liaudis nenori daugiau frazių; ši — šeimininkas padėties ir įsako jums būtinai išleisti įstatymą dėl darbo."

Įstatymą išleido, bet tuojau jį pradėjo sabotažuoti liberalai ir Luy Blan'as. Kad darbininkus nuraminti, tai buvo įsteigta darbo ministerija.

Darbininkams reikalaujant, buvo išleistas įstatymas statyti tautos fabrikus — dirbtuves. Tokių fabrikų direktorius skyrė valdžia, o tvarkytojus rinko patys darbininkai iš savo tarpo. Jau kovo pradžioje šiuose fabrikuose Paryžiuje dirbo virš 40,000 darbininkų ir darbininkių. Tai buvo savo rūšies pradžia nacionalizacijos visuomeniškų fabrikų, nuo kurių pelnas turėjo eiti ne atskiriems asmenims, bet šalies gerovei. Aišku, kad tas baisiai nepatiko buržuazijai.

Valdonai Ruošiasi Prieš Darbininkų Klasę

Luy Blan'as įėjo į valdžią, kaipo darbininkų atstovas, bet elgėsi, kaip šių dienų socialistai - menševikai. Jis įkalbinėjo darbininkams, kad būtų ramūs, kad pasitikėtų buržuazijai.

Tuo kartu buržuazija ir monarchistai ruošėsi kraujo klane paskandinti darbininkų judėjimą. Laikinoji vyriausybė tuojau pradėjo organizuoti 24-ris batalionus, apie 24,000 Greitosios Gvardijos iš saviškių. Mat, laike revoliucijos daug darbininkų apsiginklavo, o buržuazija negalėjo pasitikėti Nacionalei Gvardijai.

CIO Transport Workers Unijos Lokalo 100 prezidentas Austin Hogan įteikia pikietuotojo kortą Ed Williams'ui, vienam iš 400 TWU narių, kuriems nutraukė darbą (locked out) New Yorko East Sidės busų kompanijos. Jos norėjo vieniems pailginti darbo valandas ir numažinti mokestį, o kitus visai atleisti iš darbo. Unijistai to nepriėmė, tad firma įsakė eiti namo. Bet jie nėjo, pasiliko pikietuoti juos pavergti norinčias firmas.

Užsienio reikaluose vyriausybė paskelbė, kad ji nesikiš į kitų šalių reikalus, kad neturi noro pakeisti Francijos sienas. Rusijos caras Nikolajus I planavo daryti intervenciją į Franciją, kad nuversti respublikos vyriausybę ir grąžinti karališką valdžią.

Buržuazija norėjo paskubinti seimo rinkimus ir paskyrė 9 d. balandžio, tai yra, pravesti juos pirma, negu žmonės spės su respublikos tvarka geriau susipažinti.

Darbininkų arba komunistų klubai — "Klubas Revoliucijos" vadovybėje Barbeso, "Klubas Liaudies Draugų" vadovybėje Raspaell'io, ir "Centralinė Respublikonų Draugija" arba kitaip vadinamas "Klubas Blanki" vadovystėje Kobe — išvystė agitaciją, kad rinkimus nukelti, kad duoti daugiau laiko žmonėms geriau su padėtimi susipažinti. Kovo 17 dieną įvyko darbininkų masinės demonstracijos, kurios privertė rinkimus nukelti į 23 d. balandžio.

Komunistai matė, kad buržuazija ruošiasi kraujuose paskandinti revoliuciją, tai kovo 25 dieną priešakyje su Blanki išleido pareiškimą, kuriame, tarpe kitko, sakė:

"Respublikos tvarka bus tik apgavystė, jeigu tai bus tik vienos valdžios formos pakeitimas kita. *Laisvė, lygybė ir brolybė*, tai obalsiai, kurie puošia mūsų namų sienas ir jie neturi pasilikti tuščia operos dekoracija ... Negali būti lygybės, kada darbininkė su savo vaikais nuo bado miršta prie palociaus durų. Reikia darbo ir duonos! Liaudies likimas negali būti numestas malonei kapitalistų suokalbių ir neteisybių. Neužtenka pakeisti žodžius, reikia pakeisti daiktus. Respublika — tai išlaisvinimas darbininkų, tai galas išnaudojimui, tai nauja tvarka, kuri turi išlaisvinti darbą iš kapitalo tironijos."

Šis komunistų pareiškimas iššaukė tokį pasiutimą buržuazijos, kad ji griebėsi šmeižti komunistų vadą Blanki. Buvo paskelbta prieš jį provokacinis "Dokumentas Tašero," kuriame skleidė melą, būk Blanki yra darbininkų išdavikas.

Balandžio 16 d. Marso Lauke susirinko į demonstraciją 100,000 Paryžiaus darbininkų. Jie reikalavo panaikinti išnaudojimą žmogaus žmogumi ir nusprendė maršuoti prie miesto rotušės įteikti savo reikalavimus.

(Bus daugiau.)

Atsakymas Mikui Detroitiečiui

(Laisvėje 13 d. balandžio tilpo Miko Detroitiečio rašinėlis "Veikalų Kritikams." Ten buvo įtartas LMS centras, tai dabar talpiname L. Joniko atsakymą.—**Red.**)

Mikui Detroitiečiui

Kad žmogui dažnai užeina "pagunda" pasigirti, tai jau tokia prigimta silpnybė. Dėl to nesistebėsime ir jūsų pasigyrimu, nors vargiai kas patikės, kad jūs dramaturgijoje galite pralenkti žymiausią Tarybų Lietuvos dramaturgą B. Dauguvietį.

Tačiaus ir besigiriant reikėtų prisilaikyti bent laikraštinės etikos. O jūsų bandymas įkąsti LMS centrui ir man asmeniškai šiuom kartu prašovė taikiklį. Tur būt tikėdamasis, kad ir aš numetu laiškus, apkaltinai mane, kad į jūsų pasiūlymą pavesti išleidimą jūsų parašytos dramos aš visai nedavęs atsakymo. Tuom tarpu tebeturiu ne tik jūsų rašytus man laiškus, bet ir savo atsakymų juodraščius. Pacituosiu:

Gegužės 20 d., 1947 m., man adresuotą laišką pradedi sekamais žodžiais:

"Laišką nuo jūs gavau, ačiu už informacijas..."

Mano jums rašytame laiške, datuotame gegužės 20, 1947 m., į pasiūlymą LMS centrui išleisti jūsų parašytą dramą atsakiau:

"Kas liečia jūsų parašytą scenos veikalą, tai juk žinai kur jį pasiųsti... Kas liečia mane asmeniškai, prižadu globoti rankraštį 'kaip savo vaiką.' Bet spręsti jo vertę ir išleidimą, nematęs rankraščio, nieko negaliu pasakyti. Be to, LMS centre rankraščius pirmiausiai peržiūri Dramos Komisija ir pateikia raportą ir savo rekomendacijas. Kaip ten bebūtų, rankraštis nepražus—kolei aš būsiu LMS sekretorium už rankraščių saugumą imu pilną atsakomybę..."

Nepaisant to ir mūsų vėlesnio pasikalbėjimo, kada lankėtėsi Chicagoje, veikalo rankraštį atsisakei priduoti LMS centrui, o dabar kaltini kad mes ne tik "atsisakėm išleisti, ale sekretorius nei atsakymo nedavė." Negražu!

Prie progos matau reikalą paminėti kitą klausimą, kurį esi iškėlęs tame pat laiške ir į kurį daviau išsamų atsakymą. Tai jūsų šmeižtas tūlų chicagiečių, kurie būk skundę detroitiečių merginų sekstetą Columbia Recording kompanijai. Savo laiške įrodžiau, jog tai neteisybė, bet, kaip girdėjau, tą šmeižtą vis dar tebekartoji tarpe detroitiečių.

L. JONIKAS,
LMS Sekretorius.

MONTREAL, CANADA

BIAURI PROVOKACIJA

Balandžio 8-tos dienos dieniniam "Herald" tilpo pranešimas, kad Kvebeko premjeras Duplessis ketina greitu laiku išduoti raportą apie atrastus būk tai komunistų ginklus Kvebeko provincijoj, Abitibi kasyklų apylinkėj. Sulig premjero raporto, esą atrasta net 500 kulkosvaidžių. Francūzų laikraštyj Kvebeko mieste net dvigubai padidintas tas skaičius. Jis skelbia esą atrasta 1,000 kulkosvaidžių.

Apie metai laiko atgal, Duplessis paskelbė, kad jis turįs įrodymų, jog komunistai nori išsprogdinti Montrealo katedrą. Buvo pastatyta policija katedros apsaugai. Bet apie komunistų planus katedrą išsprogdinti Duplessis nejrodė ir katedra stovi po šiai dienai. Kaip atrodo, komunistai nė sapne nesapnavo apie tą katedrą. Matomai, ir apie tuos ginklus išeis tas pats. Tai biauri provokacija prieš darbininkus, tikslu suklaidinti juos ir nustatyti prieš pažangesnius kasyklų darbininkus.

★ ★ ★

Atidarytas Vėžio Institutas

Balandžio 7 d. oficialiai atidarė vėžio ligos tyrinėjimo institutą 3519 University Street. Šis institutas yra General ligoninės skyrius. Institute direktorium paskirtas daktaras mokslininkas I. M. Robinovich. Tyrinėjimams bus panaudota atominė jėga.

Vėžio liga yra kūno celių (narvelių) liga. Kada, dėl nežinomų priežasčių, tos celės pradeda gesti ir smarkiai plėstis, tai ir yra vėžio ligos pradžia. Kad surasti priežastį tų celių gedimo ir plėtojimosi, ir kaip jas išgydyti, šiame institute bus vedami tyrinėjimai.

★ ★ ★

Apsinuodijo Gesu

Balandžio 5-tos dienos naktį, pratrūkus geso vamzdžiui po žemėmis ant Mentana gatvės, daugelis asmenų apsinuodijo: trys buvo nuvežti į ligoninę, kiti namuose atgaivinti. Nekurios šeimos turėjo apleisti namus ir išvykti pas savo gimines ar pažįstamus kol geso darbininkai atvykę surado pratrūkusią vietą ir užtaisė.

Pirmučiausiai gesus pajuto Turcotte šeima, kada maži vaikai pradėjo verkti, kad jie serga. Motina išlipo iš lovos pažiūrėti, ko jie nori, ir paėjus kelius žingsnius apalpo. Tėvas atsikėlęs atidarinėjo langus ir tokiu būdu visi išsigelbėjo nuo mirties, ir išgelbėjo savo kaimynus.

★ ★ ★

Areštavo 86 "Telegrafistus"

Balandžio 5 d. buvo rerkama Montrealo priemiesčio Verdun valdyba ir majoras. Laike balsavimų buvo areštuota 86 netikri balsuotojai ("telegrafistai") ir šeši kandidatai į aldermanus prarado savo užstatą sumoje $1,200.

Areštuoti "telegrafistai" esą francūzų reakcinės Canadian National partijos pasiųsti asmenys, kurios vadovybėj stovi premjeras Duplessis. Bet rinkimus laimėjo, penktu kartu iš eilės, liberalas majoras Edward Wilson. Jis gavo 2,982 balsais daugiau už savo oponentą, National Union kandidatą G. Tetrault.

Verdun priemiestis daugumoj yra apgyventas anglų ir tvarkomas pavyzdingai. Verdun yra vienintelis Montrealo priemiestis, kur už perkamas prekes nėra taksuojama, kaip kad Montreale du centai už vieną dolerį.

Reporteris.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:

Gerb. Redakcija!

Ar gali nepilietis pirkti farmą, namą arba atidaryti valgomųjų daiktų krautuvę?

Laisvės Skaitytojas.

Atsakymas: Taip, gali.

MONTELLO, MASS.

KONCERTAS ir ŠOKIAI

RENGIA LITERATŪROS DRAUGIJOS 6 KUOPA

Balandžio 24 April

Lietuvių Tautiško Namo

Apatinėje Salėje

No. Main ir Vine Sts.

PRADŽIA 7:30 V. V.

Įžanga 75c (su taksais)

L. Moncey, harmonistė
Po Koncerto Šokiai

F. ir M. Gross
šokikės

Programa:
LIUOSYBĖS CHORAS,
vadovaujamas **E. Sugar**
L. MONCEY,
harmonika solo
F. ir M. GROSS,
Klasiškų šokių šokikės
ROŽĖ STRIPINIS,
(Merkeliūtė)
pagarsėjusi dainininkė.
Čeponaitė ir H. Kizys
iš Worcester, Mass.
dainuos solus ir duetus

Gera Muzika

AMERICAN OVERSEAS AID

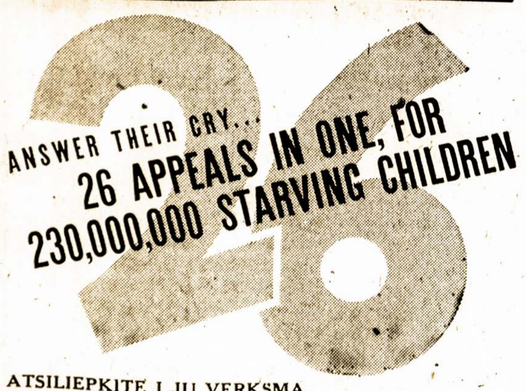

ATSILIEPKITE Į JŲ VERKSMĄ...
26, Atsišaukimai Viename, dėl 230 Milionų Badaujančių Vaikų.

UNITED NATIONS APPEAL FOR CHILDREN

Ilja Erenburg

PARYŽIAUS ŽLUGIMAS

3-30-48 —21— Vertė K. BARTKUS

Istorinė Apysaka

(Tąsa)

Tačiau šie rinkimai buvo ypatingi: jie gimė gatvėje, vasario šeštosios akmenyse ir kraujuje, tarp raudonų demonstracijos vėliavų. Viltis pertvarkyti ne tik ministerijas, bet ir savo mažutį gyvenimą tą gegužės vakarą apėmė visus. Kitose aikštėse ir toliau — aprūkusiame Lilyje, linksmajame Marselyje, tyliame, sustingusiame Lijone, vandenyno pakrantėse, Alpių pašlaitėse sujaudintai plakė milijonai širdžių.

— Viaras Ogiustas. Išrinktas...

Pjeras suriko taip garsiai, kad Anjesa juokdamosi užsiėmė ausis. Jo šauksmą pagavo kiti. Tačiau Pjerui dar to neužteko. Jis su pavydu tarė:

— Kai išrenka komunistą, jie šaukia daug smarkiau...

— Tessa Polis. Išrinktas...

Atsakyman keletas žmonių netvirtai šūktelėjo:

— Tegyvuoja Liaudies frontas!

Anjesa tarė:

— Eime. Aš nebepajėgiu stovėti...

Jie atėjo ligi Bulvarų ir atsisėdo mažos kavinės terasoje. Aplinkui žmonės daužė stiklais, sveikino vienas kitą.

— Anjesa, kaip tu gali nesidžiaugti?

— Kuo? Kad išrinko Tessa? Taip, aišku, tas niekšas rūpinos manimi... O aš nesidžiaugiu.

— Svarbu ne Tessa. Tai detalė. Svarbu, kad laimėjo Liaudies frontas.

— Juk tu žinai, kaip aš į tai žiūriu. Man gyvenimas — kaip tik tai, ką tu vadini "detalėmis."

— Tessa?

— Ne. Tiesumas, garbingumas.

Pjeras buvo perdaug nukamuotas dienos įvykių, kad galėtų ginčytis. Jis tik palingavo galva ir pasidavė praeinančių žmonių triukšmingam džiaugsmui.

Prie gretimo staliuko sėdėjo kareiviai; jie buvo nugėrę ir šūkavo:

— Pulkininkas prikraus kelnes!...

— Taip, dabar juos paims į rankas...

— Ką tu — rytoj į Strasburgą?

— Poryt rytą. Ten dabar, brolau, sezonas. Vokiečiai visą laiką kažką rengia; matyti, kaip ant delno... Patrankas pastatė, tiesiai į miestą...

Pralėkė laikraščių pardavėjai:

— Ekstra laida! Visiškas Liaudies fronto laimėjimas!

Anjesa paprašė:

— Jeigu galima, važiuokime taksi. Aš visai sukiužau.

Namie ji tuojau atsigulė.

— Kas tau? Persišaldei?

Ji vos pastebimai nusišypsojo:

— Ne... Tu nesijaudink, aš nesergu. Taip, tur būt... Nesupranti?... Na ir paikas!

Pagaliau Pjeras viską suprato. Jis ėmė šokinėti mažučiame kambarėlyje.

— Va tai puiku! Ir sužinok tu man tokią dieną!... Jis bus nuostabus, pamatysi! Būtinai — jis! Gal tau atnešti ką nors? Vaistų? Apelsinų?

Ji susijuokė:

— Nieko nereikia. Sėsk čia. Štai taip...

Ji priartino jo akis prie savųjų ir rankomis prisidengė nuo šviesos.

— Taip mes visiškai vieni...

Ji šypsojosi: jai buvo lengva ir ramu.

Už lango pasigirdo: "Tai jau bus paskutinė..." Belvilio varguomenė lipo nelygiomis gatvėmis į savo tamsius, dvokiančius namus. Šiandien žmonės pamatė pasaką: ne Amerikos gražuolės meilę, ne feeriją paprastučio rajoninio teatro scenoje, ne, — pasaką apie juos pačius: kažkas kovojo dėl Belvilio ir laimėjo; dabar jie bus laimingi!

— "...Sprendžiamoji kova..."

Staiga Anjesa prisiminė kareivį kavinėje. To, kuris pasakojo apie Strasburgą, skruostai buvo rausvi, apskriti, kaip kūdikio... Anjesa suniuko. Jos trumparegės akys pasidarė dar bejėgesnės, negu paprastai.

— Sakyk, Pjerai, ar bus karas?

— Ne.

— O vėliau?...

— Nei dabar, nei vėliau. Niekuomet!

15

Liaudies fronto laimėjimas sujaudino savininkus: kalbėjo apie artėjančius streikus, apie krizę, apie neramumus. Damos baimingai kuždėjosi: "Mano tarnaitė iš karto sužžulėjo!" Krautuvininkai slapstė produktus. Stambieji didikai švelniai aiškino, kad jie nepaklusią naujiems ministrams: "Tai vienos valandos kalifai." Breteilis pasiūlė "visiems doriems prancūzams" papuošti savo namus tautinėmis vėliavomis ir tuo protestuoti prieš Liaudies frontą. Kai kuriose gatvėse vieni fasadai buvo papuošti trispalvėmis vėliavomis, kiti raudonomis, ir atrodė, kad ne tik žmonės, — akmenys pasiruošę pulti kits kitą. Finansiniuose sluoksniuose viešpatavo sumišimas; kalbėjo apie didelius kapitalų mokesčius, netgi apie bankų nacionalizavimą. Kapitalistai paskubomis pervedinėjo pinigus į Ameriką.

Tiktai Deseris išsaugojo rimtį. "Kaip jūs galite dirbti tokiu laiku?" — paklausė jį pažįstamas bankininkas. Deseris atsakė: "Pasakykite man, kuo Bliumas skiriasi nuo Sarro? Mano prigimtis truputį per šiurkšti, kad suprasčiau tokius niuansus."

Sužinojęs, kad Viaras paskirtas ministru, Deseris nutarė pasikalbėti su juo nuoširdžiai: tai — vaikai, jie gali padaryti nerimtų dalykų... Jis paskambino Viarui: "Aš seniai norėjau susipažinti su jūsų paveikslų rinkiniu..."

Kalbėdamas mitinguose, Viaras ne kartą minėdavo Deserio vardą; sakė, kad Deseris — begėdžio verteivos tipas. Tačiau, sužinojęs apie įvyksiantį vizitą, Viaras su pasididžiavimu pagalvojo: vis dėlto Deseris pasirinko mane! Jis pamiršo savo kaltinamąsias kalbas; dabar jis gyveno, kaip paauglys, kuriam viskas nauja. Nepraėjo nė savaitė, kai jis tapo ministru, tačiau jis ne tik kitaip galvojo, jis kitaip šypsojos, kitaip dėjo kojų ant kojos: visos jo mintys, judėsiai, žodžiai buvo pajungti naujai padėčiai.

Deseris, tas viską atsiminė, bet buvo abejingas lygiai nuoskaudoms, lygiai ir pagyrimams: jis niekino žodžius. Jis pasveikino Viarą:

— Brangus bičiuli, aš laimingas, matydamas jus šiame poste.

Įtempimas išnyko prieš paveikslus. Viaras iš karto pamatė, kad Deseris supranta tapybą. Jie maloniai pasikalbėjo apie mėlynąjį Pikasso periodą, apie Utrillo, apie Matisso piešinius. Žiūrėdamas Modiljani eskizus, pilnus baugaus nujautimo, Deseris pasakė:

— Nuostabu, kaip statiškame mene pasireiškia kraštutinumas, net besaikiškumas...

— Aš jį mėgstu ir senųjų meisterių kūriniuose: Greko, Surbarano...

Deseris išsitraukė iš dantų pypkę, papūtė į pokalbininką aitriais dūmais (jis rūkė pigų juodą taboką) ir staiga tarė:

— Dabar jums teks viso to atsisakyti. Nieko nepadarysi, jūs pats pasirinkote tokią profesiją. Aš, pavyzdžiui, galiu būti azartiškas. Aš pastačiau už jus, o man tai — rizika. Tačiau jūs neturite teisės rizikuoti. Kiekvienas menas turi savo įstatymus. Politika — tai didelės kalbos ir maži darbai. Aš jus rėmiau rinkimuose, pasiruošęs padėti ir ateityje. Bet kiek tokių, kaip aš?... Birža jūsų nekenčia, Vendeliui jūs banditas, "Lijono Kredito" ponams — įsilaužėlis. Pakanka jums žengti vieną neatsargų žingsnį, ir jie jus sudraskys į skutelius. Nereikės nei sąmokslų, nei parlamento intrigų; užtenka suorganizuoti franko nusmukimą. Jūs pamatysite, ką tuomet uždainuos darbininkai. Aš jau nekalbu apie rantje — tie šauks: "Viarą prie sienos!" Pas jus puikus Brakas... Aš jo nelabai mėgstu, sausokas, bet tas natiurmortas — vienas geriausių... Prisimenate, Brakas pasakė: "Menininkas įkvėpimą privalo patikrinti liniuote". Jums teks patikrinti socialistinius projektus franko kursu...

Viaras pasipiktino; jis norėjo atsakyti: mes uždrausime išvežti kapitalus, nustatysime tvirtą franko kursą, pasodinsime jus į kalėjimą! Tačiau užsidegimas truko neilgiau, kaip minutę. Viaras prisiminė savo atsakingumą.

— Nereikia kaišioti pagalių į mūsų ratus... Juk vyriausybės stabilumas — vienintėlis taikaus konflikto išsprendimo šansas.

— Neabejotina. Tai susiję ir su tarptautine padėtim. Beje, aš tikiuos, kad šioje srityje jūs išnaudosite mūsų bendro draugo Tessa patyrimą.

(Bus daugiau)

CHAPMAN COHEN

Krikščionybė, Vergija ir Darbininkai

Vertė A. M. Metelionis.

(Tąsa)

Jau mes sakėme, kad senoj Romoj vergai buvo raginami palikti laisvais piliečiais. Krikščioniškoj Amerikoj mes randame visai kitą. North Carolina 1837 metais įstatymų būdu buvo žadama paliuosuoti vergus, tik su išlyga, kad vergai apleis valstiją bėgyje 90 dienų. Vėl, Louisiana valstijoj 1852 metais paliuosuoti vergai turėjo būti išsiųsti iš Louisiana valstijos. Taipgi Louisiana . konstitucijoje štai ką skaitome:

"Laisvas negras neprivalo niekados įžeisti bei užgauti baltą žmogų, nei jis privalo jausti, kad yra lygus baltam žmogui, o visados turi nusižeminti, nusileisti, nieko nekalbėti prieš ir visados baltą žmogų gerbti, po bausme kalėjimo sulyg prasižengimo."

Mississippi valstijoj negras buvo legališkai nuplaktas 30 rykščių tik už tai, kad save perstatė vienos protestoniškos bažnyčios kunigu.

Ponas Wild savo knygoje, "American Slavery As It Is", aprašo vergų padėtį sekančiai:

"Jiems duodama per mažai vietos; jie nedavalgo, pusnuogiai, nedamiegoję; jie dažnai priversti nešioti ant kaklų geležinius kalnierius ir lenciūgus su vogomis ant kojų laike darbų laukuose. Jie dažnai barbariškai yra plakami ir padarytas žaizdas trina su raudonu pipiru, kad labiau skaudėtų. Daugelio jų ausys apkarpytos, akys užmušdaužytos, o kūnai suženklinti raudonai karšta geležia. Mes lengvai galime patvirtinti viską, ką virš sakėme, nes tos barbarystės buvo atliktos ne slaptai, ne nakties tamsoj, bet viduje dienų, kur daugelis akių tą matė. Taipgi tą viską žino ir tam pritaria teismų teisėjai, religijų mokytojai, kunigai, pryčeriai, gubernatoriai ir visi kiti dideli džentelmanai ir ponios iš aukštos draugijos."

Štai kokis pranešimas telpa metiniam raporte "American Anti-Slavery Society", 1837 metais, apie paieškojimą pabėgusių vergų: "Čia buvo uždarytas Covington pavieto kalėjime negras vyras, kuris sakė, kad jo vardas Jošia... Jis penkių pėdų ir aštuonių colių aukščio. Jo pečiai labai rapninku sukapoti ir yra paženklintas keturiose vietose su raide M."

Kitas paieškojimas: "Pabėgo mano negras, kurio vardas Ben. Taipgi kitas negras, vardu Rigdon. Aš duosiu po $100 atlyginimo tam, kas man šituos negrus pristatys arba uždarys į Jones pavieto kalėjimą arba man pristatys juos ir negyvus, vis gaus tą patį atlyginimą."

Kitas pagarsinimas: "Turiu pardavimui gerame stovyje 50 negrų: susideda vyrai, moterys ir vaikai; 200 pėd. lentų; sveika darbšti negrė moteris su dviems vaikais; 100 bačkų kiauliena ir darbštus negras 33 metų amžiaus." Šitokių ir panašių garsinimų tuo laiku buvo pilni laikraščiai.

Pas krikščionis žmonės vergai būdavo taip jau ženklinami, kaip ir gyvuliai, o buvo dažnai užlaikomi blogiau už gyvulius. Net vergai taip buvo vaisinami, kaip ir gyvuliai. Vyras būdavo atsikiramas nuo žmonos, tai vėl jam įsakoma gyventi sykiu su žmona. Čia mes trumpai paskaitysime krikščionių kunigo R. Breckenridge nuomonę: "Įtatymiškai žiūrint, tai nei viena vergė moteris nėra pilnai pati savo vyro ir vergų sulaukti vaikai neturi pilnos tėvystės."

Tik šimtas metų atgal, kaip Amerikos krikščionių bažnyčios pilniausiai stovėjo už vergiją ir ją palaikė. 1836 metais, Charlestown Union presbiterionų bažnyčia priėmė linkui vergų sekanti nutarimą:

"Po apsvarstymų tapo nutarta, kad presbiterionui laikymas vergų nėra nuodėmė dievo akyse, nes niekur šventame rašte nerandame pasmerkimo vergijai. Laikymas vergų pilnai sutinka su šventu raštu, supuola su išsireiškimais patrijarkų, apaštalų ir pranašų žodžiais. Ir toliau, mes pareiškiame, kad visi tie daugiausiai gero padarys sau, savo šaliai ir dievui, jeigu jie bus pilnai užganėdinti tuo padėjimu, į kurį juos pats dievas padėjo."

Harmony presbiterionų bažnyčia, New Carolina, štai kaip argumentavo už vergiją:

"Kadangi randasi piktos valios žmonių Anglijoj ir Škotijoj, kurie smerkia vergiją, sakydami, būk ji yra prieš dievo įstatymus ir tam panašiai. Todėl mes čia pareiškiame, kad vergija jau buvo tose dienose ir vergus laikė patrijarkai, Abrahomas, Izaokas ir Jokūbas (kurie jau dabar dangaus karalystėj randasi); vergai buvo ir apaštalo Povilo laikais, ką jis pats vieną pabėgusį vergą pasiuntė atgal ponui Philemon ir jam įdavė krikščionišką laišką. Todėl dar sykį pareiškiame, kad palaikymas vergijos nėra prieštaravimas dievo norams."

Štai kunigo M. Peck žodžiai:

"Jeigu mes perdaug pradėsime kalbėti prieš vergiją, tai tuo mes užtrauksime negražią dėmę ant visos krikščioniškos bažnyčios. Bus daug geriau, jeigu mes tą klausimą paliksime dievo rankose."

Kunigas James Wilson sakė:

"Garbė dievui už tokią draugijinę tvarką. Mes visai nesiteisiname dėl vergijos, o šu ja labai didžiuojamės ir mes visai nenorime matyti tokios draugijos, kurioj nebūtų vergų ir vergais pirklybos."

Kada net jau 1860 metais buvo renkama ant peticijų parašai už panaikinimą vergijos, tai iš metodistų bažnyčios 14,000 kunigų tik 241 išdrįso pasirašyti po tuo dokumentu.

Pirmiausia vergija buvo panaikinta revoliucijos laimėtoj Prancūzijoj 1791 metais. Bet kaip greitai ponija ir kunigija laimėjo ant darbininkų pergalę, tai ir vėl Prancūzijoj sugrąžino vergiją. Antru sykiu vergija buvo panaikinta 1848 metais. Danija panaikino vergiją 1792 metais; Ispanija 1820 metais; Švedija 1814 metais; Holandija 1863 metais; Portugalija 1878 metais, Anglija 1833 metais ir Amerika 1868 metais.

Nors Amerikoje vergija buvo panaikinta per karą ir kraujo pralėjimą, bet jeigu mes gerai pasižiūrėsime į pietines Amerikos valstijas, kur daugiausia negrų gyvena, tai rasime, kad ta vergija dar ir šiandien gyva, tik ką turi biskį kitokią išžiūrą. Dar šiandien daugelyje pietinių valstijų negrai neturi tiesų balsuoti, o jeigu kitur ir turi tas tiesas, tai vis viena jom negali naudotis. Ten yra įstatai, kad balsuotojai turi būti ko nors savininkai ir mokėti tam tikrus mokesčius; kitur yra įstatymai, kad balsuotojas turi išlaikyti tam tikrus kvotimus savo tinkamumo balsuoti, ir tam panašiai. Negrams uždrausta eiti į baltų bažnyčią, mokyklą, parką net į knygyną, nors jie to palaikymui moka mokesčius. Tie įstatymai ir tiesos, kurios saugoja interesus baltų, jos niekur neapsaugoja negrų. Tokio dalyko, kaip negrui gauti tiesą teisme, visai nėra. Dažnai dėl negrų "teismą" padaro patys balti krikščionys: virvę ant kaklo ir pakabina ant medžio šakos. Iš viršuj paduotų faktų mes jau žinome krikščionybės atsinešimus linkui vergų ir vergijos.

(Daugiau bus)

26

'PAVASARIŲ GODOS'

Stasio Jasilionio

EILĖRAŠČIŲ KNYGA GATAVA

Jau atspausdinta Stasio Jasilionio eilėraščių knyga, apdaryta ir jau siuntinėjama prenumeratoriams. Kurie dar neužsisakėte tos knygos, tuojau užsisakykite. Kaina $1.00.

Kartu su užsakymu prašome prisiųsti ir pinigus. Ant jūsų pareikalavimo knyga tuojau bus pasiųsta.

To paties autoriaus pirmoji eilėraščių knyga **"Bešvintantis Rytas"** galima gauti Laisvės knygyne ir kaina tik 50c. Kurie dar neturite pirmosios knygos, užsisakykite dabar, užsisakykite abi kartu, prisiųsdami $1.50.

Abiejose knygose yra daug giliai žmogaus sielą žavėjančių eilių. Tai knygos, kurios turėtų būti kiekvieno kultūriško žmogaus namuose.

Užsisakydami adresuokite:

Laisvė

427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

RONKONKOMA 8634

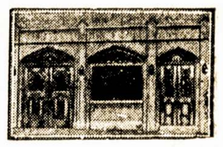

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

Laisniuotas Graborius

Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus

Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.

PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

Sioux City, Iowa

Socialistų laikraščiai rašo, kad Sovietų Sąjungoje darbininkai dešimtį kartų blogiau gyvena, kaip Amerikoje. Bet kodėl jie nerašė, kiek kartų blogiau gyveno Lietuvos darbininkai prie Smetonos režimo, kuomet darbininkas į dieną uždirbdavo tik du litus, už ką galėjo nusipirkti pusę masto bovelnos audeklo. Apsiavai būdavo 35 litai, o geresni ir 50 litų, dėl palto audeklo mastas buvo 50 litų ir daugiau . Ir mes dirbdavome ne 8 valandas į dieną, bet po 15-16 valandų.

Taigi, kiek kartų Lietuvos darbininkai blogiau gyveno už Amerikos, nes tada čionai bovelnos audeklo mastas buvo 10 centų? Mergina tarnaudama Smetonos laikais pas ūkininką per metus, dirbdama po 15 valandų į dieną ir net sekmadieniais ir gaudavo 150 litų už 365 dienas. O kokis gi jos būdavo butas ir valgis!

Gi smulkūs ūkininkai taip vargo, kad ir vieną karvę turėdami turėdavo pieną parduoti, nes reikėjo sudaryti aukšti valdžiai mokesčiai, parduoti bekinus ir tt.

Į Ameriką atbėgę lietuviai pabėgėliai didžiuojasi, kad jie buvo "išvystę Lietuvoj" labai puikų mėsos apdirbimą ir veždavo į užsienį, į Londoną, kur lietuviškus kumpius parduodavo brangiau, kaip kitos šalys. Bet kiek tie kumpiai Lietuvos darbininkams kainuodavo? Ar nežino jie, kad Lietuvos darbininkai vietoje kumpių labai "mėgdavo" iš Vokietijos importuotą "medų" iš miltų padarytą? Faktas, kad Smetonos valdžia nepaisė Lietuvos darbininkų, badaujančių savo piliečių, supirkdavo maistą ir gabeno į užsienį, kad gauti pinigų, kad valdininkai turėtų riebias algas.

Pabėgėlės čia atvažiavę stebisi, kad moterys ir merginos prastus bovelninius naktinius devi, o jos būdamos Lietuvoje devėjo brangius šilkinius. Bet kokius naktinius devėjo Lietuvos darbininkai ir valstiečiai?

Socialistų ir klerikalų laikraščiai šaukia, kad mes aukuotume tiems pabėgėliams. Vienas pabėgėlis valdininkas rašė Keleivyje, kad jis turėdamas valdišką darbą nupirko tėvams ūkį. Teisybė, valdininkai, kurie nebuvo prasigėrę, tai gaudami dideles algas nusipirkdavo net po kelis ūkius ant varžytinių. Aš žinau vieną valdininką, kuris iš varžytinių vieną ūkį pirko Rokiškio apskrityje, kitą Panevėžio.

Na, žinoma, toki tai ir gaili Smetoniškos Lietuvos, nes jiems ten buvo gerai gyventi, bet kaip gyveno masės darbininkų ir valstiečių? **M. M.**

San Francisco. — CIO Sandėlių Darbininkų unija reikalauja algos pakėlimo 20 centų valandai.

26

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

Matthew BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Liūdnoje valandoje simpatiškai ir asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą.
Moderniškai įrengtos Koplyčios
426 LAFAYETTE ST., Newark 5, N. J.
Tel. MArket 2-5172

August Gustas
BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)
Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite
SHoreroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home,
INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774
Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.
Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.
Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

So. Boston, Mass.

Susiorganizavo Mišrus Choras

Balandžio 16 d., Lietuvių Piliečių Kliube, 318 West Broadway, įvyko pirmas susirinkimas, į kurį atsilankė virš 20 vyrų ir moterų. LMS 2-ros apskrities pirmininkas J. Grybas padarė trumpą pranešimą, kam sušauktas susirinkimas ir svarbą atgaivinimo mišraus choro So. Bostone, kad pagyvinti lietuvių veikimą. Baigdamas perstatė St. Paurą, kuris tuojau pradėjo klasifikuoti vyrų ir moterų balsus.

Paura pranešė, kad susirinkime dalyvauja 4 sopranai, 3 altai, po 4 tenorus ir beisus. Reiškia, gera pradžia mišram chorui. Yra pageidaujama, kad visi, kurie tik gali dainuoti, ateitų. Pamokos įvyksta penktadienių vakarais, 8 valandą, 318 W. Broadway, So. Bostone.

Kadangi susirinkime dalyvavo patyrusių dainininkų, tai St. Paura pradėjo dainuoti iš operetės "Grigutis' dainą. Vyksta gerai.

Aiškus dalykas, kad reikalingas choras, bet jo suorganizavimas ir išlaikymas sudaro išlaidų. Reikia pirkti gaidos, reikės mokėti mokytojui ir bus kitų išlaidų. Todėl pradžia nelengva, bet pasitikime, kad atsiras pakankamai rėmėjų, kurie paaukos taip svarbiam reikalui. Pirmo susirinkimo dalyviai jau suaukavo virš $20.

Choro rėmėjais įstojo: A. Kupstis, Dr. J. Repšys, prof. B. F. Kubilius, A. Dambrauskas, Butkus su žmona, J. Šukis, Caspar ir įstoję į chorą pasimokėjo.

Prašome visus tėvus ir motinas, kad savo sūnus ir dukras paragintų įstoti į chorą. Dar geras skaičius buvusių mišraus choro ir Harmonijos Grupės dainininkų galėtų prisidėti prie naujai suorganizuoto choro.

Taigi, pirmos pamokos įvyksta penktadienį vakare, 23 d. balandžio. Po pamokų turėsime užkandžių ir išsigėrimų. Prašome visus atsilankyti.

Vienas iš Choro Rėmėjų.

London. — Pranešama, kad Italija būsianti priimta į vakarinių Europos valstybių bloką prieš Sovietus.

Pajieškojimai

Tėvas, Simas Navickas ir brolis Barnasius Navickas pajieško Kazimiero Navicko, kuris gyvena Brazilijoj. Paskutinį jo antrašą žinojome sekamai: Rua da Mooca 363, Sao Paulo, Brazil. Iš Lietuvos kilęs nuo Kauno apskr., Rumšiškės miestelio. Prašome jo paties atsiliepti arba kas žinote apie jį ar jo antrašą, malonėkite pranešti sekamu adresu: B. Navickas, 76 Fourth St., Plymouth, Pa. (90-95)

BAR & GRILL
LIETUVIŠKA ALUDĖ
DEGTINĖ, VYNAS ir ALUS
Kanados Black Horse Ale
Joseph Zeidat, Jr.
411 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

Bridgeport, Conn.

Svarbias prakalbas rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 63-čia kuopa, sekmadienį, balandžio (April) 25, Lietuvių Jaunų Vyrų Salėje, 407 Lafayette St. Pradžia 7 val. vak. Kalbės **D. M. Šolomskas** iš Brooklyn, N. Y. Jis kalbės svarbiais dienos klausimais. Kadangi Šolomskas yra geras ir gabus kalbėtojas, tai bridgeportiečiai turės progos išgirsti daug naujo iš šių dienų įvykių.

Ateikite visi!
Įžangos nebus.
Kviečia **Rengėjai.**

Norwood, Mass.

Iš LDS 3 Kp. Susirinkimo

Balandžio 4 dieną, Lietuvių Svetainėje, atsibuvo LDS 3-čios kuopos susirinkimas. Pirmininkavo kuopos pirmininkas Bob Niaura sugabiai ir organizacijos įstatymus paiškino teisingai. Mat, šiame susirinkime Paulina Weta buvo padavus laiško formoje skundą, kad būk jai neišmokėta pašalpa už visą ligos laiką.

Todėl prisėjo plačiau pakalbėti ir LDS Konstitucijos punktai perskaityti ir išaiškinti, kad pašalpa išmokėta pagal LDS Konstituciją. Klausimas išsirišo gražiai.

Nutarta sekamam LDS Seimui duoti pasiūlymą, kad Konstitucijoje paragrafas, kalbąs apie moterų ligas, būtų pakeistas.

Finansų sekretorius J. Grybas raportavo, kad sunkiai serga M. Trakimavičienė. Ji yra nuoširdi vietos organizacijų veikėja. Jai padaryta gana sunki operacija.

A. Janišienė gavo lengvą "šak," serga namuose, taipgi namie serga ir O. Caspar.

PRANEŠIMAI

BROCKTON, MASS.

Linksmas vakaras, koncertas ir šokiai. Rengia LLD 6 kp., balandžio 24 d. Liet. Taut. Namo apatinėje salėje, kampas Vine ir No. Main St. Pradžia 7:30 v. v. Įžanga 75c. Kviečiame dalyvauti. — Kom. (95-96)

PHILADELPHIA, PA.

LLD 10 kp. rengia vakarienę, balandžio 25 d., 5:30 v. v., 735 Fairmount Ave. Bus namų darbo dešrų, paukštienos, grybų ir kitokių skanėsių. Valgius gamins Teresė Šiaulinskienė. Būkite tikri, nesigailėsite atsilankę. — Rengėjos. (95-96)

WORCESTER, MASS.

ALDLD 155 kp. rengia didelį balių, uždarymui žieminio sezono, tai bus paskutinis parengimas. Vėliau eisime prie vasarinių parengimų. Turėsime įvairių valgių ir gėrimų. Nepraleiskite progos. Įvyks balandžio 25 d., 29 Endicott St., 5:30 val. vak. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. — A. W. (95-96)

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 141 kp. susirinkimas įvyks balandžio 25 d., 143 Pierce St. 2 val. dieną. Draugai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime. — L. Tureikis. (95-96)

HRTFORD, CONN.

Balandžio 25 d., LDS 79 kp. rengia balių. Bus Laisvės Choro salėje, 155 Hungerford St. Pradžia 2:30 v. dieną. Bus įvairių gėrimų ir užkandžių, **gera orkestra šokiam.** Kviečiame skaitlingai susirinkti, pasilinksminti ir tuom pat kartu paremti LDS 79 kp. — Reng. Kom. (95-96)

ROCHESTER, N. Y.

Turkės vakarienė. Rengia LDS 11 kuopa balandžio 24 d., 6:30 v. v., Gedemino salėje. Kviečiame visus dalyvauti. Specialis užkvietimas Binghamtonui dalyvauti vakarienėje. Lauksime svečių. — W. Cherney. (94-95)

WATERBURY, CONN.

Vilijos Choras ir LDS 49 kp. rengia teatrą — "Ponas Amerikonas" parašytas Rojaus Mizaros. Komedija suvaidins Hartfordo Laisvės Choro artistų grupė. Įvyks 2 d. gegužės, Venta salėje, 103 Green St., 3 val. dieną. Kviečiame visus dalyvauti. — Reng. Kom. (94-95)

NEW HAVEN, CONN.

Geg. 23 d., bus sudaivinta trijų veiksmų komedija — "Ponas Amerikonas." Vaidins Hartfordo Laisvės Choras. Liet. L. Bendrovės salėje, 243 N. Front St. Pradžia 3:30 val. Įžanga 55c. (su taksais). Prašome kitų organizacijų įsitėmyti šį pranešimą ir nieko nerengti tą dieną. Kviečiame visus dalyvauti. — Rengėjai. (94-95)

Linkiu visiems ligoniams kuogreičiausiai pasveikti.

Buvo išduotas raportas iš trečiosios partijos Massachusetts valstijoje konferencijos. Raportavo, kad konferencija į prezidentus nominavo Henry A. Wallace. Dalyvavo 2,600 delegatų, kaip darbininkų, taip ir įvairių profesionalų. Konferencija buvo didelė ir svarbi. Dabar didelis darbas priešakyje, nes Massachusetts valstijoje reikia surinkti 50,000 piliečių parašų, kad progresyvės partijos vardu būtų galima į kandidatus pastatyti Henry Wallace ir kitus demokratinius žmones.

Norwoodo ir Montello LDS piknikas atsibus birželio 26 ir 27 dd., Montello Lietuvių Tautiškame Parke. Tai bus piknikas prisiruošimui į seimą.

Pavasarinis Vyrų Grupės koncertas įvyks 1 d. gegužės, Finų Svetainėje, 37 Chapel Court. Dalyvaus Liuosybės Choras iš Montello, Rožė Merkeliūtė, duetas — E. Petrick ir P. Kondrotas. Dainuos Norwoodo Vyrų Grupė vadovystėje S. Pauros. Tai bus puiki dainų programa. Po koncerto bus šokiai prie Kovarchik ir Tamašionis muzikos. Visus ir visas prašome atsilankyti. **Reporteris.**

Kenosha, Wis.

Iš LLD 94 Kp. Susirinkimo

Balandžio 7 d. pas A. Pakšį atsibuvo LLD 94 kuopos susirinkimas. Apakalbėjus organizacijos reikalus, buvo pakeltas klausimas apie besiartinantį "Vilnies" Bendrovės šėrininkų suvažiavimą, kuris įvyks 9 d. gegužės. Po apkalbėjimo liko išrinktas delegatas P. S. ir iš iždo paskirta penkinė pasveikinimui "Vilnies" šėrininkų suvažiavimo.

Pas mus yra įėjusios į madą draugiškos vaišės. Po šio susirinkimo M. Dementienė vaišino skaniais užkandžiais, o d-gė K. Požiera užsigardžiavimui pavaišino šaltakoše.

Sekantį susirinkimą nutarta laikyti pas A. Pakšį gegužės 15 d. Tas susirinkimas bus paskutinis prieš vasaros karščius ir bus užbaigtas su skaniom vaišėm. Todėl visi LLD 94 kp. nariai dalyvaukite susirinkime 15 d. gegužės. Pasistengkite atsivesti naujų narių.

Po šio susirinkimo sekantis susirinkimas atsibus po vasaros karščių, rugsėjo mėnesį.

Kenoshietis.

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus, paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kampas Broadway ir Stone Ave., prie Chauncey St., Broadway Line.
Tel. GLenmore 5-6191

Milwaukee, Wis.

NUPIRKĘS SENUS KRĖSLUS, RADO $31,000

Penkiolika mėnesių atgal Edward Dougherty nusipirko senų rakandų krautuvėj du krėslus, užmokėdamas $5.75.

Parėjęs namo Dougherty sušuko į savo žmoną: "Aš radau aukso šaltinį!" Ir atplėšęs vieno krėslo sėdynės uždangtį, jis rado $31,000 vertės bumaškų.

Ant rytojaus Dougherty nuėjo į tą pačią krautuvę pažiūrėti, ar nėra daugiau tokių krėslų . Neradęs, jis grįžo namo ir svarstė, kaip išleisti savo rastą turtą.

Jis nusipirko namą už $12,800, naują automobilį už $2,200, rakandų už $3,500, troką už $1,200 ir $1,500 paskyrė remontavimui kito namo. Lengvai gavęs tiek pinigų, jis dar paskolino savo draugams $4,500.

Neseniai Dougherty tą visą papasakojo šerifui George Hanley. Šerifas, iškratęs keturias banko skrynutes, rado $500 ir dokumentus, rodančius, kad rado ir kaip išleido $31,000. Šerifas dabar sulaikė Dougherty tyrinėjimui. **J. W.**

GERI PIETŪS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS
OPERATORĖS
Patyrusios prie moteriškų apatinių, prie visų mašinų.
GERA ALGA. NUOLATINIS DARBAS
Vakacijos su alga. Ligoje Pašalpos.
PARAMOUNT UNDERGARMENT
219 HIGH ST., ELIZABETH, N. J.
ELIZABETH 2-5623
(95)

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI
PATYRĘ RAKANDŲ UŽBAIGĖJAI
5 Dienų Savaitė
Aukščiausia alga ekspertams
Kreipkitės Asmeniškai
FLETCHER'S
Boston Post Road, Mamaroneck, N. Y.
TEL. MAMARONECK 9-4300
(97)

PROSYTOJAI
Prie gerų rušies vyriškų koatų.
Nuolatinis Darbas. Gera Alga.
MARKOWITZ
17 E. 16TH ST., N. Y. C.
(96)

UŽBAIGIANTIEJI PROSYTOJAI
prie dailesnės rūšies koatų
AUKŠTOS ALGOS
NUOLATINIS DARBAS GARANTUOTAS
TAYLORED CLOTHES
321 Greenwich Street
(Arti Chambers St.)
(NEW YORK CITY)
(95)

MALE and FEMALE
VYRAI ir MOTERYS
KRAUJO AUKUOTOJAI
Sveiki Vyrai ir Moterys
Kreipkitės su pirmadieniu baigiant penktadieniu 1:30 iki 3:30 P. M.
APMOKAMA
BLOOD TRANSFUSION ASSOC.
455 CENTRAL PARK WEST (105TH ST.)
NEW YORK CITY
(98)

London. — Amerikos, Anglijos ir Francijos atstovai čia tariasi dėl atskiros vakarinės Vokietijos valstybės įkūrimo.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE
Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.
PIETŪS 60c. Iš 5-ių patrovų
VAKARIENĖ 85c Iš 7-ių patrovų
VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio $1.60
Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogu ir malonu. Mandagus patarnavimas.
Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivaišinimas bei parė. Prašome užeiti pasilinksminti. Nesigailėsite.
Salę išnuomuojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATEIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Priešdarbininkiškai Veiklai Leido Vartoti Miesto Įstaigą

Pirmosios Gegužės Komitetas protestavo miesto valdžiai prieš davimą miesto lėšomis užlaikomo Veteranams Service Center, 500 Park Ave., New Yorke, mobilizuotei priešdarbininkiško parado Gegužės Pirmą.

Darbininkų ir liaudies Gegužinės parado komitetas samdosi sau patalpas 13 Astor Place, unijų name. O paradas įvyks ant 8th Ave. Visa darbininkų gegužinės programa bus paskelbta už dienos kitos.

Paradas įvyks pripuolamą dieną, Pirmą Gegužės, už savaitės šeštadienį.

Women's League for Palestine suruoštame pokylyje viešbutyje Astor pasižadėjo artimoje ateityje sukelti $128,000. Siekia sukelti $500,000 įsteigimui moterims lavinti centrų Palestinoje.

Kultūriniame Centre Pradedame Sueigas

Šį sekmadienį, bal. (April) 25 d., Lietuvių Sveikatos Kultūros Draugija turės prakalbas Kultūriniame Centre, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Pradžia 2-rą val. po pietų. Kalbės dr. J. J. Kaškiaučius ir Jonas Tamsonas apie sveikatą.

Namo manadžeris V. Globičius pranešė, kad šį sekmadienį Kultūriniame Centre bus skanių užkandžių ir karštos kavos.

★ ★ ★

Antanas Jančius, žinomas kaipo Prienų Barberys, padovanojo Kultūriniam Centrui didelį sieninį laikrodį. Tai bus neperstojanti veikianti "gyvybė" mūsų Kultūriniame Centre.

AR YRA GALIMYBĖS IŠRINKTI H. A. WALLACE'Ą IR IŠLAIKYTI TAIKĄ?

Wallace išrinkti kampanija ir pastangos išlaikyti taiką yra taip glaudžiai susijusios, jog kalbant apie vieną negalima išvengti pasakymo ko nors apie kitą.

Henry A. Wallace yra vienatinis taikos šalininkas iš visų norinčių būti mūsų šalies prezidentu. Tai dėl to visas taikos mylėtojų judėjimas susidomėjęs Mr. Wallace'o kandidatūra ir trečiosios partijos judėjimu, kuris išstatė Wallace'ą ir darbuojasi jį išrinkti.

Kaip žiūri mūsų visos šalies pažangiausioji pilietija į Wallace'o kandidatūrą, į rinkimus ir taiką?

Kas jau atlikta ir daroma? Kokios užduotys mūsų visų šiose lenktynėse tarp karo dievaičių ir taikos, tarp karo rengėjų ir taikos gynėjų?

Tie ir kiti svarbūs klausimai bus atsakyti balandžio 22-rą įvyksiančiose prakalbose Lietuvių Am. Piliečių Kliube, 280 Union Ave., Brooklyne. Pradžia 7:30 vakaro. Įžanga nemokama. Ateikite patys, praneškite kitiems.

Raportuos iš Chicagos suvažiavimo už Wallace'ą sugrįžę delegatai:

Vincas Čepulis ir
Katrina Petrikienė.

Bus ir kiti kalbėtojai.

Iki pasimatymo šio ketvirtadienio vakarą, Piliečių Kliube!

Policija, su Nuogais Šautuvais, Vedė Šapon Bandą Skebų

Didelis būrys policijos, su gatavais šautuvais, atvyko vaikyti streikierius praėjusio antradienio rytą prie Armour & Co. šapos, 39th St. ir 11th Ave., New Yorke. Atėjo kompanijai padėti įvežti busu 10 skebų.

Dėl to CIO Miesto Tarybos sekretorius Saul Mills pasiuntė majorui O'Dwyer aštrų protestą. Mills pareikalavo, kad majoras viešai visuomenei pareikštų savo nusistatymą darbininkų su samdytojais klausimu.

Valstijinis New Yorko Bonus Bureau jau išrašęs milioną čekių, kurių bendra suma yra $233,000,000. Viso valstijos veteranų bonams yra paskirta $400,000,000. Tai tiems bonams šiemet mokėjome 10 nuošimčių daugiau taksų.

Darbininkų Laikraštis Paduoda iš Romos Teisingas Žinias

John Gates, angliško darbininkų dienraščio redaktorius, buvo nuvykęs Italijon tėmyti tenai įvykusius rinkimus, prie jų pasiruošimą ir išdavą. Nepaprastai įdomu skaityti, kaip ruošėsi italai, bet dar įdomiau, kaip mūsų Wall Strytas dalyvavo Italijos rinkimuose ("nesikišo" į svetimos šalies reikalus).

Joks kitas laikraštis nepaduoda tų žinių.

New Yorke "merginų" skaičius greit dauginasi. Praėjusį penktadienį newyorkietė Mrs. Edward Holtzbach susilaukė trijukių dukterų, o sekmadienį tokį pat priedą savo šeimon gavo brooklynietė Anita Nudelman.

Balandžio 20-tą New Yorke šilumos turėjome 74 laipsnius—šilčiausią dieną šių metų.

Spaustuvininkai Nepriėmė Firmų Pasiūlymo

Penki tūkstančiai AFL Typographical Unijos, Lokalo 6-to narių atsisakė svarstyti bosų pasiūlytą sutarčiai projektą kol jų unijos centralinė vyriausioji taryba nepasiūlys užgirti.

Pasiūlymas buvo priimtas vietinių unijos viršininkų galę praėjusios savaitės. Einant unijos nuostatais, projektas buvo pasiųstas centralinei tarybai. Toji atsakė, kad projektas neatitinka unijos įstatymams. Nariai, buvę sušaukti į specialį susirinkimą to projekto svarstymui, atsisakė svarstyti pirm savo vyriausios įstaigos rekomendacijos.

Allan Aronowitz užsimokėjo už cigaretą $3. Jis minėjes 16-kos metų sukaktį ir pirmą savo gyvenime cigaretą užsirūkęs BMT stotyje. Kiti 45 tokie pat "griešninkai" irgi užsimokėjo po $3.

Kaip Veiks Naujasis Pakėlimas Fėro

Subway ar elevated linijų fėras bus 10 centų.

Busų ir gatvekarių 7 centai.

Vartojant subway ir busą (vienai kelionei) 12 centų už abu. Vaikams pradinėse liaudies mokyklose, kur mokslas nemokamas, važiuotė nemokama.

Vaikams nemokamose vidurinėse mokyklose fėras 5 centai.

Vaikams jaunesniems 6 metų, važiuojant su tėvais, važiuotė nemokama.

Panaikinamos važiuotės zonos Brooklyne, Queens ir Staten Islande.

Nemokami persikėlimai (transfers) tarp BMT, IRT ir IND linijų tam pažymėtose vietose.

Visi dabar esamieji persikėlimo nuo vienos buso ar gatvekario ant kito punktai paliekami, kaip buvę. Tik dabar, imant 7 centų fėrą, nebereikalaus damokėti 2 centų už persikėlimą.

Visa ta operacijukė kainuos vienai važinėjančiai į darbą šeimai ne mažiau $60 metams.

Miestas tuo būdu gausiąs 90 iki šimto milionų dolerių priedinių pajamų, nelietus "vargšų" turčių kišeniaus. Mūsų žmoneliai, užsivėpsoję, kaip buržuazija rėkė "komunistai Italijoje! komunistai Hollywoode! komunistai!" nebepamatė, kad tai tikslu apkraustyti jų pačių kišenių. **T-as.**

Mirė

Jonas Daugirda, 56 m. amžiaus, gyveno 414 South 4th St., Brooklyn, N. Y., mirė balandžio 20 d., Jewish Hospital. Kunas pašarvotas S. Aromiskio koplyčioj, 423 Metropolitan Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyks balandžio 23 d., Šv. Jono kapinėse.

Velionis paliko nuliūdime žmoną Madeline, dvi dukteris Anna ir Mary, dvi seseris Anna ir Frances ir du broliu Andrew ir Charles. Laidotuvių apeigomis rūpinasi graborius Aromiskis.

REAL ESTATE

Richmond Hill, N. Y. — 1 šeimai namas, 6 kambariai, garadžius. Namas tuščias.

Dviem šeimynom, 6 kambariai, tušti. 11 kambarių, 2 garadžiai, porčiai, garu šildoma. $9990.

Kampinis mūrinis, 6 kambariai tušti. Garu šildoma, 2 garadžiai; 12 metų senumo. Kreipkitės į: Žinis, 449 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. EV. 4-3487 ir REpublic 9-1506.
(95-97)

Nepavyko Ponauti

Justin William McCarthy, 26 metų, New Yorke nuteistas 10 iki 20 metų kalėti už norėjimą ponauti iš nelegališkų apiplėšinėjimų.

Karo laiku McCarthy buvęs įstojęs liuosnoriu į anglų laivyną, bet ne tikslu kariauti. Jis persistatydavęs dideliu herojumi, bet daugiausia laiko praleidęs apsimetęs ligoniu. Kaipo nenorintis Hitlerio perdaug nuskriausti, turėjęs priglaudą pas paskilbusią reakcininkę ponią Astorienę, Cliveden palociuje.

Pritapęs pas tokią ponią, nesu prastais ir susiėjo, susitikęs ir vedė aktorę Winifred Henderson. Parsivežęs ją čionai, apsigyveno brangiame East Side apartmente, versdamasis iš apiplėšinėjimo turtingų ponių. Dėl tokių darbelių jisai greit pakliuvo.

Teisme jo advokatas jį teisino, kad jis — "toks pat normalus vaikinėlis, kaip visi. Jis tik pateko į bėdą už tai, kad jam trūko pinigų užlaikyti žmoną taip, kaip jis rokavo esant tinkama užlaikyti."

Rezignavo Majoro Sekretorius

Paul Ross, majoro O'Dwyer sekretorius, rezignavo iš tų pareigų protestui prieš majoro skymavimą pakelti fėrą. Rezignavo kol pakėlimas tebebuvo nepaskelbtas, tik paaiškėjus, kad majoras fėrą kels.

Amerikos Darbo Partijos vykdomasis sekretorius Arthur Schutzer tuojau pasveikino Ross'ą už jo žingsnį.

"Mr. Ross pasielgimas, savanoriškas atsisakymas 14 tūkstančių metinės algos mokamo darbo tikslu palaikyti principą 5 centų fėro yra aiškiai skirtingas nuo begėdiškos išdavystės liaudies reikalų per saują tūlų vadinamų darbininkų vadais, kurie suskubo remti neteisėtą ir nereikalingą kėlimą fėro," pareiškė Schutzer.

Charles Tusa, 26 metų, ir John Guido, brooklyniečiai, įtarti apiplėšime paukščių krautuvės ant $500 praėjusio vasario 7-tą.

Gerald Eugene Mackie, 21 metų, areštuotas ir kaltinamas sumušinėjime žmonių tikslu apiplėšti.

PRANEŠIMAI

MASPETH, N. Y.

Lietuvių Auditorijos B-vės metinis seimas įvyks balandžio 24 d., Liet. Piliečių Klubo salėje, 60-39 56th Dr., 7 val. vak.

Kviečiame visus šėrininkus būtinai dalyvauti Seime. Išgirsite direktorių raportus; dar ir daugiau žemės nupirkta, rengiamės prie statymo salės, tas priklauso nuo visų šėrininkų ir nuo kitų apylinkės lietuvių. Kurie interesuojatės šios bendrovės reikalais, kviečiame dalyvauti Seime ir nusipirkti šėrų. Maloněkite nesivėluot. Po seimo bus pasivaišinimas.

Liet. Piliečių Klubo susirinkimas įvyks balandžio 24 d., 8 val. vak. Klubo salėje, 60-39 56th Drive. Kviečiame visus narius dalyvauti, bus svarstomi svarbūs reikalai. — F. Y. (95-96)

BROOKLYN, N. Y.

Balandžio 24 d., bus parodytos neapsakomai interesingos trys filmos: It's Your America, New York May Day Parade ir vėliausiai gauta iš Lietuvos — Lietuviai Sportininkai Maskvoje. Įvyks Laisvės salėje, 419 Lorimer St. Pradžia 8 v. v. Įžanga dykai. Po parodymo pirmos filmos bus renkama po 50c Rodys G. Klimas. (94-95)

PARDAVIMAI

Parsiduoda rakandai. Du kavalkai parlor set, dining room stalas, šešios kėdės. Kas pirks šiuos rakandus, gaus veltui Victrolą. Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas Mrs. Swanson, 200 South 2nd St., Brooklyn, N. Y. (basement).

Parsiduoda mūrinis kampinis namas, sueina šeši kampai; 4 šeimynų po 5 kambarius ir viena krautuvė (store — Bar & Grill su sale). Kas nupirks namą, tai galės vėliau ir krautuvę nupirkt. Savininkas namo lease daugiau neduoda. Dėl daugiau informacijų, kreipkitės pas Joseph Dobrow, 580 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. ST. 2-8862. Skambinkite apie 10 val. ryte.

Majoras Pakėlė Važiuotės Linijų Fėrą

Majoras O'Dwyer praėjusį antradienį per radio pareiškė, kad jis panaikina per 44 metus buvusį 5 centų fėrą. Pakėlė miesto subways ir aukštųjų linijų fėrą iki 10 centų ir miesto linijų buso fėrą iki 7 centų. Naujasis fėras jeis galion liepos 1-mą.

Majoras pakėlė fėrą patogiai "užmiršęs," kad jis kartkartėmis buvo pasižadėjęs fėro nekelti. Pasirodo, tai būta tik strateginio, politiško pažadėlio, kad atsidėdami ant jo žodžio žmonės mažiau protestuotų prieš kėlimą.

Protestų tačiau buvo labai daug, buvo masinių. Didžiuma miesto unijų oficialiai, kitos neoficialiai per savo viršininkus buvo pasisakiusios prieš kėlimą fėro. Prieš tai protestavo masinės susiedijų organizacijos. Tačiau majoras į tai nebeatsižvelgė, ryžosi apsaugoti stambiojo biznio pelnus biednuomenės šeimų lėšomis.

Buvo 303,377 Parašai Prieš Kėlimą Fėro

Dviem valandomis pirm paskelbimo pakėlimo fėro majoras O'Dwyer buvo gavęs peticijas su 303,377 parašais, prašančiais nekelti fėro. Parašus gale savaitės, ant greitųjų, buvo surinkusios unijos, darbo ir komunistų partijos ir kitos organizacijos. Bet majoras ryžosi paklausyti piniguočių.

JŪSŲ AKYS yra JŪSŲ BUITIS

Saugokite jas gerai

DŪOKITE IŠEGZAMINUOTI SAVO AKIS IR "SUŽINOKITE TIESĄ APIE SAVO AKIS"

Jerome Hurwitz B. S. A. O.
OPTOMETRISTAS
Mes patys ištekiname stiklus, pritaikom jūsų regėjimui.
830 BROADWAY BROOKLYN, N. Y.
EV. 8-2123
Atdara kas vakarą iki 8-tos — Penktadieniais uždara

Peter Kapiskas

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

GYDYTOJAS
S. S. Lockett, M. D.
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1—2 dienom, 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0203

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

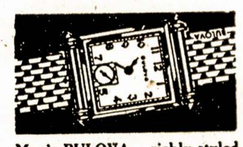

Man's BULOVA... richly styled ...always accurate and dependable. $52.50

Lady's BULOVA . . . modern beauty in every trim line . . . 17 jewels. $33.75

Graži įvairybė kostumiškų džiulerių. Suknelėm setai Elgin — American išdirbimo, Laikrodžiai Longines, Bulova, Gruen, Hamilton, Benrus, etc. Vėliausių madų Moterų ir Vyrų Daimontiniai žiedai.

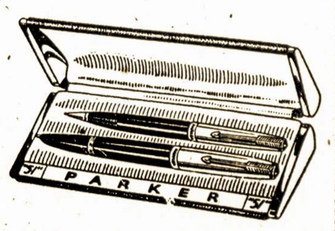

Now is the time to choose the perfect gift . . . a Parker "51" pen and matching pencil. The demand will be great . . . so avoid disappointment . . . choose tomorrow!
$17.50

ROBERT LIPTON
Jeweler
701 Grand St., arti Graham Ave., Brooklyn

VISI TĖMYKITE: Brooklynan atvažiuoja
"PONAS AMERIKONAS"
TRIJŲ VEIKSMŲ KOMEDIJA SU DAINOMIS
Parašė ir režisuoja ROJUS MIZARA

VERA BUNKIENĖ
Marės Klimienės rolėje

Stato Scenoje Aido Choras
SEKMADIENĮ,
GEG.-MAY 2
1948
Labor Lyceum Salėje
949 Willoughby Avenue,
Brooklyn, N. Y.

ALEKAS VELIČKA
Klimo rolėje

PRADŽIA 3:30 V. PO PIETŲ

Po vaidinimo bus šokiai — JURGIO KAZAKEVIČIAUS ORKESTRUI griežiant
Įžanga $1.25 ir $1.00; tik šokiams 60c.
"PONAS AMERIKONAS" — komedija pilna sveiko humoro ir pamokymų.
Aido Choras sudainuos eilę gražių dainų; vaidinime bus ir šokių.

Komediją vaidina rinktiniai Brooklyno lietuvių scenos megėjai-aktoriai, kaip tai: **Jonas Juška, Jonas Lazauskas, Elena Feiferienė, Petras Grabauskas, Nastė Buknienė, Juozas Judžentas, Vera Bunkienė, Alekas Velička, Lilija Kavaliauskaitė, Anelytė Ventienė, Jonas Ignatavičius, May Merk, Jonas Rušinskas ir kt.**

Prašome gerbiamus Brooklyno lietuvius skaitlingai atsilankyti. Savo atvykimu jūs ne tik patys pasidžiaugsite šiuo pastatymu, bet taipgi ir paremsite Aido Chorą.

Tikietai gaunami pas Aido Choro narius ir Laisvės administracijoje.